

“АЧИР” ХХК

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ДАЛАНЖАРГАЛАН СУМ
“АЧИР”ХХК-ИЙН ЧУЛУУН НҮҮРС УГААН БАЯЖУУЛАХ
ҮЙЛДВЭРИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ХЯНАСАН:

БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-ын мэргэжилтэн ..... / Ц.Жаргалнэмэх /

ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ГАРГАСАН:

“Ачир” ХХК-ийн захирал ..... / Ли Ганг /

“Ачир” ХХК-ийн БО-ны мэргэжилтэн ..... / М.Энэбиш /

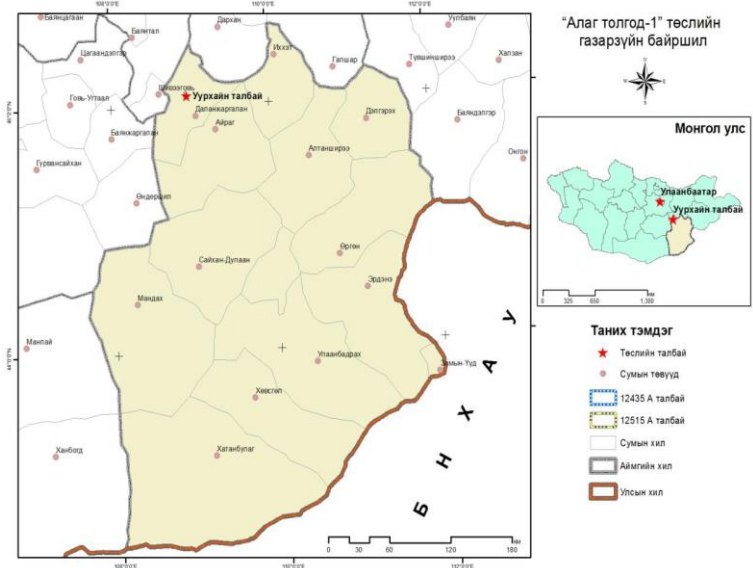
Улаанбаатар хот 2023 он

АГУУЛГА.....	1
ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	2 - 29
ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ.....	30 – 31
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ.....	31
СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	32 - 49
НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	50
ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	50 – 53
НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	54
ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	54
ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	54 - 55
ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	56 – 61
ОСОЛ, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	62 - 63
УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	64 - 66
ОЛОН НИЙТЭД ТАЙЛАГНАХ ХУВААРЬ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	67
ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР.....	68 - 76
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ.....	76 - 77
ДҮГНЭЛТ.....	77

ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Төсөл хэрэгжиж буй газрын засаг захиргааны харьяалал

“Ачир” ХХК нь Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын Элдэв багийн нутагт нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрлэл эрхэлж нийт 60 га газарт үйл ажиллагаа явуулдаг. “Алагтолгой” нэртэй нүүрсний бүлэг ордыг түшиглэн нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж экспортонд гаргах зорилготой. Цахим хаягаар РР-000039 тусгай зөвшөөрлийн дугаараар ханддаг. Регистрийн дугаар-6191614, улсын бүртгэлийн дугаар- 9019084117. Төслийн талбайн байршлын

хувьд “Монголын Алт” ХХК-ийн ашиглаж байгаа Элдэвийн нүүрсний уурхайгаас баруун тийш 8км, Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 270 км, Төмөр замын 25-р зөрлөг болон Улаанбаатар-Сайншандыг холбосон автозамаас 18 км, Даланжаргалан сумаас баруун хойш 25 км-т байрладаг.

Дэд бүтэц, зам харилцаа

УБ хотоос төмөр замын 25-р зөрлөг хүртэл хатуу хучилттай замаар зорчино. Цааш уурхайн талбай хүртэл автомашинаар зорчихдоо бартаа саадгүй сайжруулсан шороон замын сүлжээтэй.

Уурхайн карьер, хөрсний овоолго, кемп, засварын газрууд нь хоорондоо шороон замаар холбогдсон. Уурхайгаас “МАК” ХХК-ийн сайжруулсан нүүрс тээврийн зам хүртэлх замын даланг уурхайн хөрс хуулалтаас гарсан хөрсөөр хийсэн ба технологийн тээврийн зам нь 20 м өргөнтэй нийт 1.4 км замын суурь нь 0.45 м зузаан, 0,25 метр хайрган хучилттай бөгөөд цаг агаарын байдалд тэсвэртэй, ус урсах боломжтой 100 хүртэл тонны даацтай тээврийн хэрэгслүүд явахад зориулагдсан. Харилцаа холбооны хувьд үүрэн телефоны оператор компаниудын сүлжээ нэвтэрсэн.

Физик газарзүй

Үйлдвэрийн талбай нь намхан толгод зонхилсон тал хээрийн бүсэд багтах бөгөөд хамгийн өндөр цэг нь уурхайн талбайгаас зүүн хойш 3.7 км-т байрлах 1352.2 тоот өндөрлөг бол нам доор цэг нь уурхайн талбайгаас баруун тийш 7 км-т байрлах Бэхтийн-Улаан нуур /1179.6 м/ юм. Харьцангуй өндөржилт нь 50 м-с хэтрэхгүй.

Байгаль цаг уурын нөхцөл

Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн талбайн орчин тойрон нь эх газрын эрс тэс хуурай уур амьсгалтай. Даланжаргалан сум болон түүний орчин тойрны цаг уурын элементүүдийн сүүлийн 10 жилийн ажиглалтын дунджаар 16.5 мм хур тунадас унах бөгөөд үүний ихэнх нь 4-10-н сарын хооронд унана. 7-р сард дулааны дундаж хэм +25 градус, 01 сард -23 градус хүрч хүйтрэнэ. Дулааны улиралд +10 градусаас дээш хугацааны нийлбэр 2000-2800 градус, ургамал ургалтын үе нь 120-130 хоног байдаг. Жилийн туршид гол төлөв баруун зүгийн салхи зонхилох ба 4, 5 саруудад салхины хүч эрчимждэг.

Хөрсөн бүрхэвч

БОНБНУ-ний хүрээнд хийгдсэн хээрийн судалгааны үр дүнд тус төслийн талбай орчим нь хөрс газарзүйн мужлалтын хувьд Хангайн их мужийн өргөрөгийн бүсшилттэй нутгийн Цайвархүрэн хөрсний дэд бүсийн хүрээнд Баяндэлгэрийн хөрсний тойрогт хамрагдаж байна. Төсөл хэрэгжиж буй бүс нутаг нь хуурай хээр, говийн бүсийн зааг толгодорхог ландшафт зонхилсон бөгөөд толгодын хэсгээр сайргархаг цайвархүрэн хөрс, харьцангуй тэгшивтэр гадаргаар карбонаттай цайвархүрэн хөрс, хөндий хотгорын хэсгээр хужирлаг бараан, зузаан элсэнцэр цайвархүрэн хөрс тус тус тархсан.

Ургамлын аймаг

Төслийн талбай нь ургамлын мужлалаар Төв Азийн тал талархуу газрын ургамалжил бүхий Евразийн хээрийн их муж, хуурайдуу хэв шинжийн Алтанширээгийн тойрогт багтдаг ба газрын гадаргын хувьд цав толгод ухаа гүвээ, хотос хотгор, тойром бүхий гадарга зонхилох бөгөөд голлон тааралдах ургамлын хэв шинж нь бэсрэг уулсын налуу хажуу тал хөндийд крыловын хялгана-сөөгөнцөр, таана-сайрын хялгана, говийн хялгана-заримдаг сөөгөнцөр, дэрс бүхий таана-бударгана зэрэг цөлөрхөг хээрийн бүлгэмдэл зонхилсон байх бөгөөд элсэрхэг сайргархаг тэгш талархаг талаар Зүүнгарын улаанбударгана, сэдэргэнэ, таана зэрэг цөл хээрийн ургамалжилттай.

Гадаргын болон гүний ус

Ус зүйн хувьд Төв Азийн гадагш урсгалгүй ай савын бүсэд хамаарах бөгөөд гидрогеологийн мужлалаар улирлын хомс тэжээлтэй мужид байрладаг. Энэхүү ай савд гол мөрний сүлжээ маш бага бөгөөд нэгж талбайд ноогдох голын нийлбэр урт нь 0.01 км/км. кв-аас доош байдаг. Даланжаргалан сумын нутаг нь “ Умард Говийн Гүвээт-Халхын Дундад Тал” усны сав газарт хамаарах бөгөөд гадаргын ус бараг байхгүй ба унд ахуй, үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд газрын доорх усыг ашигладаг. Сансрын болон геологи-техтоникийн зураг, усны эрэл хайгуулын судалгааны дүнгээс харахад техтоникийн хагаралын бүсэд оршдог. Нүүрсний үе, давхраасууд нь синклиналь тогтоцтой, харьцангуй бага гүнд байрлах ба 5-10 градусын уналтай ба геологи, тектоникийн тогтоц нь энгийн бүтцийг үүсгэнэ. Усжилт бүхий тектоникийн хагарал, ан цав багатай, тохрол, өргөгдөл, суултанд олон удаа орсон блок байхгүй байна. Ул суурийн хурдас нь уст үе, давхарга багатай шаварлаг хурдас тухайлбал

хар, хар саарал өнгийн аргиллит, алевролит, алевро-элсэнчулуу, шаварлаг чулуулгаас тогтох ба усжилт бага байдаг онцлогтой. Ордын гидрогеологийн нөхцлийн хувьд дээрх хүчин зүйлүүд **энгийн** нөхцөлтэй ангилалд оруулах боломжийг бүрдүүлж байна.

Амьтны аймаг

“Ачир” ХХК-ийн нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн ойр орчим говь, цөлийн амьтад голчлон тархсан ба ихэнх нь “Монгол орны 2 нутагтан, мөлхөгчдийн улаан данс-2006 он”, “Монгол орны шувууны улаан данс-2011 он “Бүс нутгийн болон олон улсын үнэлгээний анхааралд өртхөөргүй /LC/ буюу өргөн тархац нутагтай элбэг гэсэн зүйл ангилалд орсон байна. Алагтолгой орчмын нүүрсний орд нь олон жилийн турш уул уурхайн хайгуул, олборлолтын үйл ажиллагаанд өртсөний улмаас амьтны аймгийн төрөл зүйлээр ядмаг юм.

Түүх соёлын дурсгалт газрууд

“Блюскай Хорс” ХХК-ийн хайгуулын тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд 2014 онд ШУА-ийн Палеонтологийн төвийн доктор Н.Ичинноровоор ахлуулсан баг судалгааны ажлыг хийсэн ба талбайд археологийн болон соёлын үнэт зүйл бүхий зүйлс илрээгүй байна.

Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн технологи

Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэр нь ашигт малтмал баяжуулалтын гравитацын арга буюу тунаан баяжуулах технологийн дагуу нойтон аргаар баяжуулдаг үйлдвэр юм.

Баяжуулах үйлдвэрийн технологийн процесс нь түүхий нүүрс бэлтгэх хэсэг, угаан баяжуулах хэсэг, хаягдлын аж ахуйн хэсэг гэж ангилагдана.

Нүүрс бэлтгэх хэсэг: Баяжуулах үйлдвэрт нийлүүлэх нүүрсийг ил уурхайгаас олборлож байгаа учир мөхлөг нь харьцангуй том ширхэглэлтэй байх ба энэ нь үйлдвэрийн технологид нийцэхгүй тул нүүрсийг хацарт бутлуураар бутлан 200х200 мм-ийн сам шигшүүрээр шигшин технологид нийцүүлэн тэжээнэ.

Бункерийн дээд сараалжин торны нүхээр багтахгүй овор хэтэрсэн +200мм ширхэглэлтэй бутлан үйлдвэрийн бүтээлийг ихэсгэх шаардлага гарсан тул хацарт бутлуурыг шинээр суурилуулсан.

Бункерийн гарах амсрын доор байрлах тэргэнцэр тэжээгүүрийн ачааллыг нэмэх болон хасах замаар үйлдвэрийн бүтээл, ачааллыг тохируулах бөгөөд -200+0мм-ийн ширхэглэлтэй нүүрсийг туузан дамжуулагчаар тээвэрлэн шигшин ангилах доргиурт шигшүүрт тэжээнэ.

Шигшин ангилах доргиурт шигшүүрт түүхий нүүрсийг туузан дамжуулагчийн тусламжтайгаар тэжээх ба туузан дамжуулагч нь хаягдал төмөр ялгах соронзон төхөөрөмжөөр тоноглогдсон байна.

Доргиурт шигшүүрийн торны нүх нь 50мм байх ба шигшүүрийн дээд том нүүрс нь туузан дамжуулагчаар тээвэрлэгдэн булт бутлуурт тэжээгдэнэ. Бутлагдсан нүүрс нь

доргиурт шигшүүрийн доорх -50мм-ийн ширхэглэлтэй нүүрстэй нэгдэн угаан ангилан тунаах машинд тэжээгдэнэ.

Нүүрс угаан баяжуулах хэсэг:Тунаах машины тэжээл дэх хатуу шингэний харьцаа 1:1.5 байхаар тохируулж өгөх ба усны зарцуулалт хэмжээнээсээ ихэсвэл угаасан нүүрсний чанар алдагдана. Тунаах машины техникийн үзүүлэлт өөр өөр байдгаас, хүлээн авах нүүрсний ширхэглэлийн хэмжээ ч өөр байх ба угаасан сайн чанарын эрчим хүчний нүүрс, завсрын бүтээгдэхүүн, хоосон чулуулаг хаягдал гэсэн 3 фракцад ангилна.

Тунаах машин нь дотроо 2 секцээс бүрдэнэ. Тэжээх нүүрсийг тунаах машины дээд талаас өгөх ба хүнд хоосон чулуулаг нь хүндийн жингээрээ эхний секцэд сууна. Харин хөнгөн завсрын бүтээгдэхүүн нь хөвөн 2 дахь секцийн босгыг даван орох замаар тунаан баяжуулалт явагдах бөгөөд цэвэр нүүрс нь тунаах машины босгыг даван усгүйжүүлэх шигшүүрт өгөгдөнө.

Тунаах машины эхний секцэд тунасан хоосон чулуулаг болон хаягдал нүүрс нь тунаах машины доор байрлах усгүйжүүлэх эльватороор зөөгдөн хаягдана.

Баяжуулсан нүүрсийг чичиргээт шигшүүрээр шигшин ангилж усгүйжүүлэх ба шигшүүрийн нүх нь 0.5мм байна. Чичиргээт шигшүүрэн дээрх бүтээгдэхүүн болох +0.5 мм-ийн ширхэглэл бүхий баяжуулсан нүүрсийг хоёр дахь шатны төвөөс зугтах хүчний усгүйжүүлэх төхөөрөмжөөр оруулж эцсийн баяжуулсан нүүрсийг гаргаж авна.

Төвөөс зугтах хүчний төхөөрөмжийн шингэн хаягдал болон -0.5мм-ийн ширхэглэлтэй нүүрсний лаг бүхий ус нь зумпид хуримтлагдах ба насосын тусламжтайгаар гидроциклонд шахагдан ширхэглэлийн хувьд дахин ангилагдана.

Гидроциклоны халиа нь хаягдал өтгөрүүлэгчрүү өгөгдөх ба элс нь усгүйжүүлэх шигшүүрээр дамжин угаасан нүүрсний туузан дамжуулагчид өгөгдөн баяжмал усгүйжүүлэх төвөөс зугтах хүчний төхөөрөмжид өгөгдөн сайн чанарын эрчим хүчний нүүрсний овоолгод хуримтлагдана.

Тунаах машинд угаагдан ангилагдсан сайн чанарын эрчим хүчний нүүрс нь өөрийн урсгалаар усгүйжүүлэх шигшүүрт өгөгдөнө.

Усгүйжүүлэх шигшүүрт усгүйжсэн цэвэр нүүрс нь туузан дамжуулагчаар тээвэрлэгдэн төвөөс зугтах хүчний усгүйжүүлэгчид өгөгдөнө. Төвөөс зугтах хүчний усгүйжүүлэгч төхөөрөмжид усгүйжсэн сайн чанарын эрчим хүчний нүүрсний чийглэг 6-10% байна.

Хаягдлын аж ахуйн хэсэг:Хяналтын усгүйжүүлэх шигшүүрийн доод шаварлаг устай хэсэг нь өөрийн урсгалаар хаягдал өтгөрүүлэгчид орно.Өтгөрүүлэгчийн халиаг цэвэршүүлэх лагыг суулгах зориулалттай ус цэвэршүүлэгч PAC, ALCL₃ гэсэн 2 төрлийн бодисыг нэг ээлжэндээ 1-2 шуудайг фоликулянт холигчид найруулан усаар шингэлэн өтгөрүүлэгчид тэжээх юм.

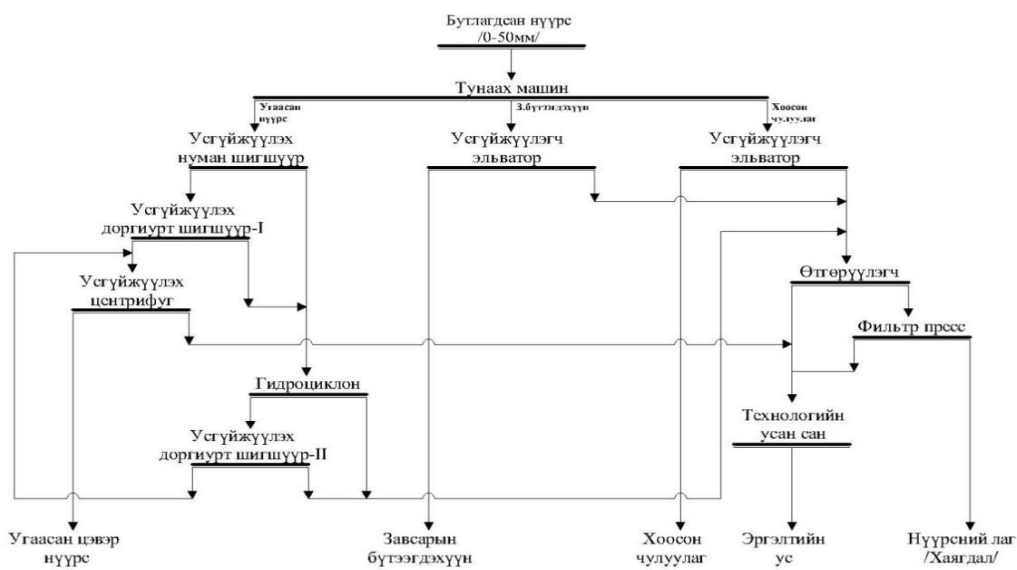
Өтгөрүүлэгч нь усгүйжүүлэх шигшүүрийн доорх булинга, нунтаг хаягдлыг өтгөрүүлэх ба халианы ус нь турбо хоолойгоор урсан технологийн усан санд орно.

Өтгөрүүлэгчид өтгөрч суусан нунтаг хаягдлыг өндөр даралтын насосын тусламжтайгаар шүүн шахах төхөөрөмжид шахаж нунтаг хаягдлыг хатуу кек болгон хаях ба чийглэг нь 18-20%-тай байна.

Шүүн шахах төхөөрөмжөөс гарсан хаягдал ус, булингыг өтгөрүүлэгчид дренажийн тусламжтайгаар өгөх ба усыг нь үйлдвэрлэлд дахин ашиглана.

Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн барилга

Зураг 3. Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн технологийн хэсэг

Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн хүчин чадал, ажлын горим

Угаан баяжуулах үйлдвэр нь тасралтгүй ажиллагаатай байх ба Монгол Улсын хууль тогтоомжуудад заасны дагуу олон нийтээр амрах баяр ёслолын хоногууд, цаг агаарын байдлын улмаас саатах, төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус засвар үйлчилгээ, сул зогсолтын хоногууд болон техник, тоног төхөөрөмж ашиглалтын коэффициент, цаг ашиглалтын коэффициент зэргийг тооцсон.

Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн 2023 оны төлөвлөлт

Үзүүлэлт	Ордын төрөл	Хэмжих нэгж	Жилийн төлөвлөгөө	1-р улирал				2-р улирал				3-р улирал				4-р улирал					
				1	2	3	Дүн	4	5	6	Дүн	7	8	9	Дүн	10	11	12	Дүн		
Баяжуулах үйлдвэрт нийлүүлэх түүхий нүүрсний хэмжээ	Алаг толгод-1	мян. тн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Алаг толгод	мян. тн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Далан	мян. тн	450	10	20	50	80	50	50	50	150	50	50	50	150	40	20	10	70		
	Нийт	мян. тн	450	10	20	50	80	50	50	50	150	50	50	50	150	40	20	10	70		
Баяжуулсан эцсийн бүтээгдэхүүн /А-зэргийн нүүрс/ Экспортонд гаргах нүүрс	Алаг толгод-1	мян. тн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Алаг толгод	мян. тн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Далан	мян. тн	180	4	8	20	32	20	20	20	60	20	20	20	60	16	8	4	28		
	Нийт	мян. тн	180	4	8	20	32	20	20	20	60	20	20	20	60	16	8	4	28		
Баяжуулсан завсрын бүтээгдэхүүн /В-зэргийн нүүрс/	Алаг толгод-1	мян. тн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Алаг толгод	мян. тн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Далан	мян. тн	138	3	6	15	24	15	15	15	45	15	15	15	45	15	6	3	24		

Дотоодод борлуулах нүүрс	Нийт	мян. тн	138	3	6	15	24	15	15	15	45	15	15	15	45	15	6	3	24
Өмнөх онд Баяжуулсан эцсийн бүтээгдэхүүн ий үлдэгдэл /А-зэргийн нүүрс/ Экспортонд гаргах нүүрс	Алаг толгод-1	мян. тн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Алаг толгод	мян. тн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Далан	мян. тн	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Нийт	мян. тн	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Өмнөх онд Баяжуулсан завсрын бүтээгдэхүүн ий үлдэгдэл /В-зэргийн нүүрс/ Дотоодод борлуулах нүүрс	Алаг толгод-1	мян. тн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Алаг толгод	мян. тн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Нийт	мян. тн	135	3	6	15	24	15	15	15	45	15	15	15	45	12	6	3	21
Экспортонд гаргах нүүрс	Нийт	мян. тн	200	28	12	20	40	20	20	20	60	20	20	20	60	20	12	8	40
Дотоодод борлуулах нүүрс	Нийт	мян. тн	135	3	6	15	24	15	15	15	45	15	15	15	45	12	6	3	21
Нийт борлуулах нүүрс		мян. тн	335	31	18	35	64	35	35	35	105	35	35	35	105	32	18	11	61

Санхүү үр дүнгийн үзүүлэлт

<u>Үндсэн үйл ажиллагааны үйлчилгээний орлого</u>	сая.төг	<u>18 530,0</u>
<u>Нийт орлого</u>	сая.төг	<u>2 700,0</u>
НӨАТ	сая.төг	<u>245,45</u>
<u>Цэвэр борлуулалтын орлого</u>	сая.төг	<u>20 984,55</u>
<u>Түүхий эд материалын зардал</u>	сая.төг	<u>4 090,91</u>
<u>Нийт ашиг</u>	сая.төг	<u>16 893,64</u>
Цалингийн зардал	сая.төг	1 490,0
НДШ-ийн зардал /ААН/	сая.төг	216,05
Түлш, тос, тослох материалын зардал	сая.төг	1 135,9
Сэлбэг хэрэгсэл, засвар үйлчилгээний зардал	сая.төг	132,0
Хоол кемпийн зардал	сая.төг	304,26
Хөдөлмөр хамгааллын зардал	сая.төг	95,5
Цахилгааны зардал	сая.төг	195,55
Тээврийн зардал	сая.төг	6 570,8
Тээвэр зуучлал МТЛ	сая.төг	1 749,0
Дулааны зардал	сая.төг	8,2
Химийн бодисын зардал	сая.төг	32,1
Бусад зардал	сая.төг	100,0
Удирдлагын зардал	сая.төг	250,0
Байгаль орчныг хамгаалах менежмент, мониторингийн зардал	сая.төг	24,0
<u>Үйлдвэрлэл, үйл ажиллагааны нийт зардал</u>	сая.төг	<u>12 303,36</u>
<u>Татвар төлбөрүүд</u>	сая.төг	<u>3 296,35</u>
Усны төлбөр	мян.төг	27,75
Гаалийн албан татвар	мян.төг	270,3
Үл хөдлөх хөрөнгийн татвар	мян.төг	24,4
АМНАТөлбөр	мян.төг	2 816,7
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	мян.төг	151,2
Хог хаягдлын төлбөр ба бусад	мян.төг	6,0
<u>Хуу, татвар, элэгдлийн өмнөх ашиг</u>	мян.төг	<u>1 293,93</u>
Үндсэн хөрөнгийн э.х.ш	мян.төг	422,8
<u>Татварын өмнөх ашиг</u>	мян.төг	<u>871,13</u>
ААНОАТ	мян.төг	87,11
<u>Цэвэр ашиг</u>	мян.төг	<u>784,02</u>

2023 онд 20.984.550.000 төгрөгийн борлуулалт хийж, 12.303.360.000 төгрөгийн үйлдвэрлэл үйл ажиллагааны зардалтай, 871.130.000 төгрөгийн татварын өмнөх ашигтай ажиллаж, улсад 3.296.350.000 төгрөгийг улс орон нутгийн төсөвт оруулж, 784.020.000 төгрөгийн татварын дараах цэвэр ашигтай ажиллахаар төлөвлөсөн.

Баяжуулах үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүн гаргалт /2023 онд/

Түүхий нүүрс, мян.тн		450.0
Бүтээгдэхүүн гаргалт хэмжээ		
1	Сайн чанарын эрчим хүчний нүүрс- 40%	200.0
2	Эрчим хүчний нүүрс- 23.1%	135.0
3	Хаягдал хоосон чулуулаг- 25.3%	70.0
4	Нүүрсний лаг-11.6%	45.0

Угаан баяжуулах үйлдвэрийн үндсэн тоног төхөөрөмжийн хүчин чадал, техникийн үзүүлэлтүүд

Хацарт бутлуур: Анхан шатны хацарт бутлуур нь ширхэглэлийн хэмжээг -200мм доош хэмжээнд хүртэл бутална.

Анхан шатны бутлуурын техникийн үзүүлэлт

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт
1	Хацарт бутлуур	PE-600*900
2	Тэжээх мөхлөгийн хэмжээ, мм	500
3	Гарах мөхлөгийн хэмжээ, мм	65-180
4	Бутлуурын хүчин чадал, тн/цаг	240
5	Хөдөлгүүрийн эргэлт, мин/эрг	990
6	Хөдөлгүүрийн чадал, кВт	75

Сам шигшүүр: Сам шигшүүр нь бүтээл өндөр, материал өөрийн урсгалаар шигшигдэн хүлээн авах бункерыг тэжээлээр тасралтгүй хангах зориулалттай шигшүүр юм.

Сам шигшүүр техникийн үзүүлэлт

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	Сам шигшүүр
2	Бүтээл, тн/ц	330
3	Тэжээлийн мөхлөгийн хамгийн том ширхэглэл, мм	200мм
4	Шигшүүрийн өнцөг/ α	27
4	Овор хэмжээ, мм /Урт*Өргөн*Өндөр/	4400x4000x200 0
5	Жин, кг	1500

Тэргэнцэр тэжээгүүр: -200мм-ийн ширхэглэлийн хэмжээтэй бункердэх хуримтлагдсан түүхий нүүрсийг тэжээгүүрийн хөдөлгүүрийн давтамжийг ихэсгэж багасган үйлдвэрийн хүчин чадлыг тохируулдаг.

Тэргэнцэр тэжээгүүрийн техникийн үзүүлэлт

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	К-3
2	Бүтээл, тн/ц	330
3	Давтамж, эрг/мин	62
4	Хөдөлгүүрийн марк	ҮВ160М-6
5	Хөдөлгүүрийн эргэлтийн хурд эрг/мин	970
6	Хөдөлгүүрийн чадал, кВт	7.5
7	Тэжээлийн мөхлөгийн хамгийн том ширхэглэл, мм	200

Соронзон металл ялгагч: Шигшин ангилах доргиурт шигшүүрт түүхий нүүрсийг туузан дамжуулагчийн тусламжтайгаар тэжээх ба туузан дамжуулагч нь түүхий нүүрсэн дэх хаягдал төмөр ялгах соронзон ялгагч тавьсан юм.

Соронзон металл ялгагч техникийн үзүүлэлт

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	Металл ялгагч
2	Бүтээл, тн/ц	0.001-0.002
3	Тэжээлийн мөхлөгийн хамгийн том ширхэглэл, кг	5
4	Овор хэмжээ, мм /Урт*Өргөн*Өндөр/	1000x1000x1000
5	Жин, кг	150

Доргиурт шигшүүр: Угаан баяжуулах үйлдвэрт анхан шатны шигшин ангилах тоног төхөөрөмжөөр доргиурт шигшүүрийг сонгосон бөгөөд шигших торны нүхний хэмжээ нь 50мм байх ба -50мм-ийн ширхэглэлтэй нүүрсийг нэвтрүүлнэ.

Доргиурт шигшүүрийн тэжээлийн туузан дамжуулагчийн үзүүлэлт

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт
1	Шигших төхөөрөмжийн марк	ҮК1535
2	Хөдөлгүүрийн эргэлт, эрг/мин	5.25
3	Ажлын тавцангийн тоо	1
4	Торны хэмжээ, мм	50
5	Тэжээх мөхлөгийн хэмжээ, мм	200
6	Хүчин чадал, м ³ /ц	200
7		970
8	Далайц, мм	8
9	Хөдөлгүүрийн чадал, кВт	11

Булт бутлуур: Шигшүүрийн дээрх +50мм, -200мм-ийн ширхэглэл бүхий түүхий нүүрсийг туузан дамжуулагчаар булт бутлуурт тэжээх ба хөдөлгүүрийн давтамжийг багасган туузан дамжуулга дээрээс гар аргаар байгалийн хоосон чулууг ялган хаяж, үлдсэн хэсгийг нь -50мм-ийн бүтээгдэхүүн болтол бутлан шигшигдсэн нүүрстэй туузан дамжилга дээр нэгдэн угаан баяжуулах хэсэгрүү тээвэрлэгдэнэ.

Дунд шатны булт бутлуурын техникийн үзүүлэлт

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт
1	Бутлуурын марк	2PLF70/80
2	Тэжээх мөхлөгийн хэмжээ, мм	300
3	Гарах мөхлөгийн хэмжээ, мм	50-60
4	Бутлуурын хүчин чадал, тн/ц	80
5	Хөдөлгүүрийн чадал, кВт	2*18.5

Усгүйжүүлэх шанагат эльватор: Эльватор нь тунаах машины доод гаралтын хэсэгт суурилагдах бөгөөд завсрын бүтээгдэхүүн болон хаягдал чулуулгийг зайлуулах болон усгүйжүүлэх зориулалттай.

Тунаах машины техникийн үзүүлэлт

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	SKT-16
2	Тэжээх нүүрсний хамгийн том ширхэглэл, мм	0-50
3	Боловсруулах хүчин чадал, тн/м ² *ц	10-20
4	Усны даралт, МПа	10
5	Шахах агаарын даралт, МПа	0.4-0.6
6	Тунаах машины ажлын талбай, /Хаягдал/ м ²	6.4
7	Тунаах машины ажлын талбай, /Нүүрс/ м ²	9.6
8	Хаягдлын камерын торны нүхний хэмжээ, мм	16-19
9	Нүүрс ялгах торны нүхний хэмжээ, мм	13-16
10	Хаягдлын камерын торны өнцөг, градус	3
11	Нүүрсний камерын торны өнцөг, градус	1.5
12	Давтамж, мин	30-90
13	Хөдөлгүүрийн чадал, кВт	2*5.5
14	Үлээгч /агаарын хэмжээ/	>120
15	Үлээгч /агаарын даралт/ МПа	>0.035
16	Үлээх даралт /агаарын хэмжээ/	1.8
17	Үлээх даралт /агаарын даралт/ МПа	0.8

Эльваторын техникийн үзүүлэлт

№	Үзүүлэлтийн нэр	Үзүүлэлт
1	Эльваторын марк	T4080
2	Тэжээлийн хамгийн том ширхэглэл, мм	100
3	Шанаганы өргөн, мм	400
4	Эльваторын өргөн, мм	800
5	Эльваторын урт, м	11.8
6	Суурилуулалтын налуу, °	55-70
7	Эльваторын эргэлтийн хурд м/с	0.27
8	Эльваторын хүчин чадал тн/ц	80
9	Хөдөлгүүрийн марк	Y180L-4
10	Хөдөлгүүрийн чадал, кВт	15
11	Тоо ширхэг	2

Усгүйжүүлэх доргиурт шигшүүр: Тунаах машинаас гарах сайн чанарын эрчим хүчний нүүрсийг 0.5мм, 0.25мм усгүйжүүлэх шигшүүрээр шигшинэ.

Угаагдсан цэвэр нүүрс усгүйжүүлэх шигшүүр

№	Үзүүлэлтийн нэр	Үзүүлэлт
1	Усгүйжүүлэх шигшүүрийн марк	ZK3048
2	Шигшүүрийн ажлын талбай, м ²	14.4
3	Шигшүүрийн торны хэмжээ, мм	0.25-50
4	Хамгийн том мөхлөгийн ширхэглэл, мм	250
5	Бүтээл, тн/ц	29-580
6	Хөдөлгүүрийн эргэлтийн хурд, эрг/мин	890
7	Далайц, мм	9.5
8	Хөдөлгүүрийн чадал, кВт	44
9	Жин, кг	9900

Гидроциклон: Төвөөс зугтах хүчний төхөөрөмжийн шингэн хаягдал болон -0.5мм–ийн ширхэглэлтэй нүүрсний лаг бүхий ус нь зумпид хуримтлагдах ба насосын тусламжтайгаар гидроциклонд шахагдан ширхэглэлийн хувьд дахин ангилэгдана. Нэг шигшүүрийн дээр 3ш гидроциклон тавьсан ба нийт 6ш гидроциклоноор ангилж байна.

Гидроциклон техникийн үзүүлэлт

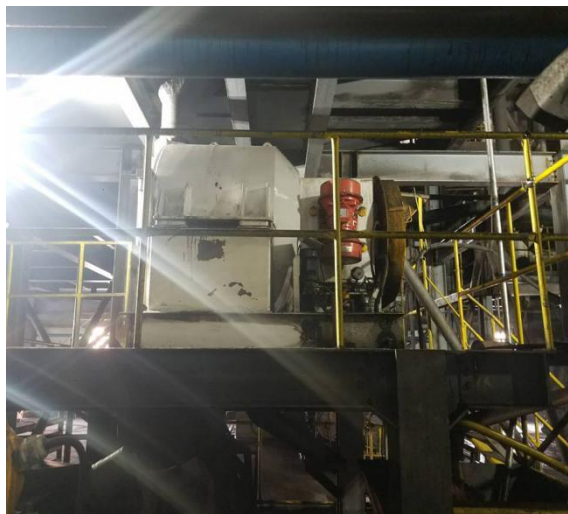
№	Үзүүлэлтийн нэр	Үзүүлэлт
1	Гидроциклоны марк	FX300
2	Диаметр, мм	300
3	Конусын өнцөг, градус	20
4	Халианы диаметр, мм	65-115
5	Элсний диаметр, мм	20-50
6	Хамгийн том мөхлөг, мм	0.5
7	Тэжээлийн даралт, МПа	0.04-0.3
8	Хүчин чадал, м ³ /ц	100
9	Жин, кг	105

Центрифуга: Гидроциклоны элс нь усгүйжүүлэх шигшүүрээр дамжин угаасан нүүрсний туузан дамжуулагчид өгөгдөн баяжмал дахин төвөөс зугтах хүчний төхөөрөмжид усгүйжүүлэн (9-10)%-ийн чийг бүхий эцсийн бүтээгдэхүүнийг гаргаж авна.

Усгүйжүүлэх центрифугийн техникийн үзүүлэлт

№	Центрифугийн марк	WL1200
1	Максимум хүчин чадал, т/ц	150
2	Цахилгаан хөдөлгүүрийн чадал, кВт	43.75
3	Аяганы диаметр, мм	1500
4	Аяганы налууугийн өнцөг	15 ⁰
5	Торны нүхний хэмжээ, мм	0.5
6	Аяганы эргэх хурд, rpm	290
7	Ашиглах тоо	1

Флокулянт: Өтгөрүүлэгч дэх булингыг цэвэршүүлэх лаг суух хугацааг хурдасгах зориулалттай химийн бодисыг найруулан өтгөрүүлэгчид жигд хурдаар тасралтгүй тэжээнэ.

Флокулянт зуурагч техникийн үзүүлэлт

№	Үзүүлэлтийн нэр	Үзүүлэлт
1	Флокулянтын марк	ЖТВ1.5
2	Флокулянтын диаметр, м	1.5
3	Эзлэхүүн, м ³	3.768
4	Өндөр, м	1.6
5	Хүчин чадал, м ³ /ц	400-450
6	Хөдөлгүүрийн чадал, кВт	4
7	Найруулж буй бодис1	ALCL ₃
8	Найруулж буй бодис2	РАС
9	Бодисын хатуу шингэний харьцаа кг/тн	3/1000

Өтгөрүүлэгч: Үйлдвэрийн технологиос гарч буй булингыг өтгөрүүлэн шүүн шахах төхөөрөмжид өгөх ба цэвэршсэн халианы ус нь усан санд орон эргэлтийн ус болон үйлдвэрт ашиглагдана.

Хаягдал өтгөрүүлэгчийн техникийн үзүүлэлт

№	Үзүүлэлтийн нэр	Үзүүлэлт
1	Өтгөрүүлэгчийн марк	GSM-30
2	Өтгөрүүлэгчийн диаметр, м	10
3	Өтгөрүүлэгчийн ажлын талбай, м ²	78.5
4	Өндөр, м	9
5	Хүчин чадал, м ³ /ц	400-450
6	Хөдөлгүүрийн чадал, кВт	5.5
7	Өтгөрүүлэгчийн эзлэхүүн, м ³	380
8	Хүлээн авах мөхлөгийн ширхэглэл, мм	0-50
9	Түүхий эдийн хатуу шингэний харьцаа, г/л	50-80
10	Өтгөрүүлэгчээс гарах бүтээгдэхүүний Х:Ш –ний харьцаа гр/л	>200

Фильтр пресс: Өтгөрүүлэгчээс гарсан материалын усыг үйлдвэрт эргэлтээр ашиглах зорилгоор шүүн шахаж 18-20% тай нунтаг кек болгоно.

Фильтр прессийн техникийн үзүүлэлт

№	Үзүүлэлтийн нэр	Үзүүлэлт
1	Марк	ХМЗ400/1600
2	Шүүх талбай, м ²	400
3	Хавтангийн хэмжээ, мм	1600*1600
4	Хавтангийн зузаан, мм	35
5	Шүүх хавтангийн тоо	99
6	Даралт, мРа	0.6
7	Хөдөлгүүрийн чадал, кВт	5.5+1.1
8	Овор хэмжээ, мм	9880*2200*1900
9	Жин, кг	32574

Үзүүлэлт	LIUGONG
Утгуурын багтаамж, м ³	4
Мөчлөгийн хугацаа, с	28
Ачилт хийх хамгийн их өндөр, мм	5180
Ачилт хийх өндөр, мм	4265
Их биеийн өргөн, мм	3000
Их биеийн урт, мм	7430
Их биеийн өндөр, мм	3310
Арын эргэлтийн радиус, мм	3610
Хөдөлгүүрийн төрөл	CLG855H
Масс, кг	18100
Хөдөлгүүрийн чадал, м.х	245

Химийн бодис түүний хэрэглээ

Нүүрс угаах үйлдвэрт Полиакриламид ($\text{CH}_2 \text{CHCONH}$) төрлийн фоликулянт бодисыг зориулалтын саванд найруулан хаягдал өтгөрүүлэгчид 1тн нүүрсэнд 30-40мг байхаар тунгийн нь тааруулан тэжээнэ. Тухайн бодисыг тунгаагуур дахь лагийг түргэн хугацаанд суулгах эргэлтийн усыг бүрэн гүйцэд цэвэрлэх зориулалтаар ашигладаг ба жилд бүрэн хүчин чадлаараа ажиллавал 65 тн бодис хэрэглэнэ.

Фоликулянт бодис холигч

№	Бодис зарцуулах горим	Зарцуулах бодисын хэмжээ /кг
1	1/тн нүүрс угаахад	0.4
2	Цагт	9.6
3	Ээлжинд	96
4	Хоногт	192
5	Сард	4992
6	Жилд	65000

Усан хангамж

Тус үйлдвэрийн хэмжээнд нийт 4 худаг ашиглахаар төлөвлөсөн ба WSA-1 нь баяжуулах үйлдвэрийн чанх урд 1111 метр орчим зайд байрлах WSA-2 нь худаг WSA-1-ийн баруун урд зүгт 110 орчим метр зайтай юм. WSA-1,2 -оос баяжуулах үйлдвэрийн дэргэд байрлах 170м³ эзлэхүүнтэй цэвэр усны нөөцийн сав хүртэл 1100 метр орчим урттай ус дамжуулах шугам хоолойг барьж байгуулсан ба усны шугамыг газар ухаж, хөлдөлтийн бүсээс доогуур татсан.

Уурхайн захиргаа, ажилчдын амьдрах байр сууц болон уурын зуухны усны хэрэгцээг мөн адил гүний худаг-2-аас хангаж байна.

2023 онд үйлдвэрийн зориулалтаар ашиглахаар Худаг-1, Худаг-2 гэсэн 2 цооногийг шинээр гаргасан.Худаг-1 цооног нь баяжуулах үйлдвэрээс баруун урд 150 метрт, Худаг-2 цооног нь 300 метрт тус тус байрлалтай байна.

Унд ахуйн хэрэгцээний усыг WSA-1, WSA-2 худгаас хангахаар төлөвлөсөн бөгөөд худгийн усны дээжийг шинжлүүлэхэд хатуулаг ихтэй ахуйн зориулалтаар ашиглах тохиромжгүй байгаа тул тусгай зориулалтын ус цэвэршүүлэх төхөөрөмж суурилуулан ашиглаж байна. Усны тухай хуулийн дагуу усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийг тогтоож хамгаалалтын хашаа байгууламж барьсан.

WSA-1 худаг

WSA-2 худаг

2023 онд өрөмдөж гаргасан худаг-1 цооног

2023 онд өрөмдөж гаргасан худаг-2 цооног

Ахуйн усны хэрэглээ: Унд ахуйн хэрэгцээний усыг үйлдвэрийн урд талд байрлах WSA-01, WSA-02 худгуудаас хангаж байгаа бөгөөд худгийн усны дээжийг шинжлүүлэхэд хатуулаг ихтэй байсан тул зориулалтын ус цэвэршүүлэх төхөөрөмж суурилуулан ашиглаж байна.

Бид унд ахуйн усны хэрэгцээг тооцохдоо нэг хүний хоногийн усны хэрэглээг 30 л-ээр тооцон ахуйн хэрэглээний усны тооцоог гаргасан ба кэмпд 65 ажилтан байрлан амьдрах юм.

Унд ахуйн усны жилийн хэрэгцээ

№	Тодорхойлолт	Хэмжээ, мян.м ³
1	Кемп-д байрлан ажиллах хүний тоо	65
2	Ундны цэвэр усны хэрэглээ	384.5
3	Ахуйн усны хэрэглээ	2.248
4	Нийт унд ахуйн усны хэрэглээ	2.632.5

Нүүрс угааж баяжуулах үйлдвэрийн усны хэрэглээ, хангамж: Баяжуулах үйлдвэрийн усны хэрэглээг тооцон гаргахдаа үйлдвэрийн технологийн дамжлага, схемийн дагуу ус шламын балансын тооцоог хийхэд үйлдвэрийн усны хэрэглээ нь цагт 12.4м³ буюу хоногийн усны хэрэгцээ 210.8 м³ орчим усны их үүсвэр шаардлагатай байгаа ба унд ахуйн ус, уурын зуухны ус нийлээд цагт 12,67м³ хоногт 215.48м³ ус зарцуулна.

Үйлдвэрлэлийн жилийн усны хэрэгцээ

№	2023 оны ашиглах усны хэрэглээ /Усны газрын 126 тоот ус ашиглуулах дүгнэлт/	Хэмжээ, мян м ³
1	Үйлдвэрийн технологийн усны хэрэгцээ	99.674.4
2	Унд ахуйн усны хэрэглээ	2.632.5.
3	Ногоон байгууламжийн усалгаа	630.0
4	Зам талбайн усалгаа	6000.0
5	Нийт усны хэрэглээ	108.937

Дээж авалт, сорьцлолт хяналт

Лаборатор нь анхдагч түүхий нүүрс болон үйлдвэрээс гарч буй бүтээгдэхүүн тус бүрээс дээж авч шинжилгээг хийнэ.

Дээж авахдаа 2 цаг тутамд туузан конвейр дээрээс гар аргаар дээж аван шинж чанарын үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж үйлдвэрийн технологийг жигд явуулахад хяналт тавьж ажиллана. Лаборатори илчлэг, чийглэг, дэгдэмхий, хүхэр, үнслэгийн хэмжээг тодорхойлох шинжилгээг 24 цагийн турш гүйцэтгэн ажиллах бөгөөд тоног төхөөрөмжийн цахилгаан зарцуулалт нь 30кВт/ц байна.

№	Тоног төхөөрөмжийн нэр	Марк, үзүүлэлт
1	Жинлүүр	30kg, 0.2kg
2	Дээж хуваагч	SFQ-1
3	Стандарт ком шигшүүр	Ф200mm,6давхар,240удаа/мину т
4	Цахилгаан хатаагч	101A-2
5	Бутлуур	EP-2,100x60
6	Цахилгаан хатаах шүүгээ	DHG-9140AH марк,N=3.6kW
7	Хатаагч	DL-5 марк,N=0.2kW
8	Аналитик жин	BSA124S марк,120g,0.0001g
9	Электрон жинлүүр	YP 3001 марк,3000g,0,1g
10	Үнслэг тодорхойлох багаж	DST-1D марк ,N=4kW,220V
11	Хүхэр шинжлэх багаж	DS-DLA AC220V, 3.5KW
12	Зуух	SRJX-4-9 марк ,t=160°C,N=4kW
13	Дэлгэцэт цахилгаан хатаагч	101A-2
14	Бүрэн автомат температур хэмжигч	ZDHW-5
15	Илчлэг тодорхойлох багаж	DS-RA, AC220V , 50W

Лабораторийн мөрдөж ажиллах стандартууд:

1. Хүрэн, чулуун нүүрс, антрацит ба шатах занар чийгийг тодорхойлох арга MNS 0655:1979
2. Хатуу эрдэс түлш үнслэг тодорхойлох арга MNS ISO 1171:2009
3. Чулуун нүүрс ба кокс- дэгдэмхий бүдсийн гарцийг тодорхойлох
MNS ISO 562 : 2001
4. Нил улаан туяаны спектрометрээр хатуу түлшний хүхрийн хэмжээг тодорхойлох
MNS ISO 19579:2014
5. Хатуу эрдэс түлшний илчлэгийн нийт утгыг бортогон калориметрийн аргаар тодорхойлох ба илчлэгийн цэвэр утгыг тооцоолох арга MNS ISO 1928:2009

Сорилтын туршилтын гадаад ба дотоод хяналт:

Лабораторид хийгдэж байгаа сорилт шинжилгээний эцсийн үр дүнгийн үнэн зөв, бодит баталгаатай байдал, шинжилгээг хэвийн явуулах нөхцөлийг хангахад дотоод хяналтын зорилго оршино.

Чанарын дотоод хяналтын ажиллагаа нь дараах зүйлсийн дагуу явуулна.

- Сорилтыг тогтмол хоёр зэрэгцээ гүйцэтгэх
- Стандчилсан заавар тогтмол хэрэглэх

- Ажилтан үл мэдэх дээжийг тогтмол дагалдуулан шинжлүүлэх
- Шинжилсэн дээжний 10-аас дээшгүй хувийг санамсаргүй байдлаар түүвэрлэн давтан шинжлэх
- Шинжилгээний хяналтыг дууссаны дараа шууд шалгавал зохино. Хяналтыг батлагдсан хөтөлбөрийн дагуу хийх ёстой ба хяналтын давтамжинд жил бүр дүн шинжилгээ хийнэ.
- Өдөр тутамд хийгддэг шинжилгээнд нийт сорьцын 5-аас багагүй хувьд (сорьц тутмын 1 нь чанарын хяналтын сорьц байх) дотоод чанарын хяналтыг гүйцэтгэнэ.

Гадаад хяналт чанарын дотоод хяналт нь лабораторид хийгдэж байгаа шинжилгээний үр дүн үнэн зөв гэдгийг батлахад оршино. Лабораторийн ажлын чанар амжилттай хэрэгжиж байхын тулд сард нэгээс доошгүй удаа чанарын гадаад хяналтанд хамрагддаг.

Лаборатори хоорондын хяналтаар өндөр чадвартай буюу үр дүн нь олон улсад хүлээн завшөөрөгдсөн лаборатори луу өөрийн лабораторид шинжилсэн дээжний тодорхой хувийг явуулан шинжлүүлж, үр дүнг харьцуулан шинжилгээнийхээ ажлын чанарын түвшингийн талаар мэдээлэл авдаг.

Үүнд: “SGS” IMME, “ASL” LLC, “BV” LLC, “Ашигт малтмалын газар” зэрэг лабораториудтай сар бүр зэрэгцээ туршилтын таарцаар шалган гадаад хяналтыг явуулна.

Тээвэр

Түүхий нүүрс тээвэрлэлтийг үйлдвэрийн бункерт ойр нүүрс нөөцлөх талбайд нөөцийн нүүрсийг тасралтгүй автосамосвал, шланз зэрэг тээвэрийн хэрэгсэлээр явуулна. Үйлдвэрээс эцсийн бүтээгдэхүүн болон гарч буй сайн чанарын эцсийн бүтээгдэхүүнийг 1.9 га талбайд овоолго үүсгэн хуримтлуулна. Сайн чанарын эрчим хүчний нүүрсийг БНХАУ-д экспорлох ба дунд зэргийн эрчим хүчний нүүрсийг дотоодын үйлдвэрлэлүүдэд нийлүүлэн хоногийн ачаа урсгал хамгийн багадаа хоногт 1800-2000 тн орчим байна.

Эцсийн болон завсрын бүтээгдэхүүний талбайгаас 70тн-ын даацтай HOWO шланзанд утгуурт ачигчаар ачин үйлдвэрээс 18км-ын зайд байрлах вагон ачилтын талбай орох сайжруулсан шороон замаар тээвэрлэнэ. Хоногт нэг шланз 6-8 рейс явах ба нийт 5-6 шланзаар тээвэрлэлт хийнэ.

Түүхий нүүрс нөөцлөх талбай

Эцсийн бүтээгдэхүүн ачилтын талбай

Үйлдвэрээс гарах хоосон чулууллаг буюу хаягдлыг хөрсний овоолгод хуримтлуулан байгалийн хотгор газрыг ашиглан 6.3 га талбайд 25тн автосамосвал тээвэрлэн утгуурт ачигч бульдозер ашиглан овоолго үүсгэнэ. 2. Завсарын бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрийн баруун талд 600 м зайд автосамосвал тээвэрлэн шинж чанараар нь ангилан ялгалт хийн овоолго үүсгэнэ.

Үйлдвэрээс гарч буй 18-20%-ийн чийглэгтэй хатуу хаягдал болгох ба нунтаг хатуу хаягдлыг утгуурт ачигчаар тээврийн машинд ачиж үйлдвэрийн талбайгаас 1800 м зайд гарган 6.3 га талбайд овоолго үүсгэнэ. Хаягдлын овоолгод хуримтлагдах лаг(кек) нь үйлдвэрийн технологоос барьцалдсан шинж чанар агуулагдан гарах ба хатсан лаг нь блок мэт хатуу хаягдал үүсэх ба тоос үүсэхгүй байгаль орчинд нөлөөлөх хүчин зүйл үзүүлэхгүй юм.

Хоосон чулууллаг буюу хаягдалын овоолго

Завсарын бүтээгдэхүүний овоолго

Лагийн овоолго

Баяжуулах үйлдвэрийн технологийн хаягдал 2023 он

№	Үзүүлэлт	Хэмжээ мян.тн
Түүхий эдийн хэмжээ		
1	Түүхий нүүрс	450.0
Хаягдалын хэмжээ		
2	Хоосон чулуулаг	70.0
3	Лаг	45.0
Нийт хаягдал		115.0

Овоолгын технологи

Гадаад овоолгыг баяжуулах үйлдвэрийн зүүн урд хэсэгт 1800 м зайд дагуулан байршуулж хоосон чулуулаг, лагийн овоолго байгуулахаар тооцлоо. Мөн үйлдвэрийн баруун урд талд завсарын бүтээгдэхүүний овоолго тус тус үүсгэх юм. Нүүрсний овоолгын өндөр 5м байхаар байгуулна. Байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хаягдалыг дахин ашиглах, завсарын бүтээгдэхүүний чийг өндөр тул байгалийн аргаар хатаах процес явуулж дотоодын эрчим хүч, цахилгаан дулааны үйлдвэрүүдэд нийлүүлэнэ. Овоолгын хажуугийн өнцөг нь физик механик шинж чанараас хамааран 33-38° байхаар тооцоолсон.

Үйлдвэрийн дотоод дамжуулалтын систем

Үйлдвэрийн тээврийн систем нь урт, богино нийлсэн 9 ширхэг туузан конвейер, шингэн материалт тээвэрлэхэд зориулагдсан шахуурга бүхий хоолойнууд, нунтаг лаг тээвэрлэх гинжит конвейер, хоосон чулуу, завсарын бүтээгдэхүүн тээвэрлэх усгүйжүүлэх элватор зэргээс бүрдэнэ.

Конвейерын сонголт, техникийн үзүүлэлт: Конвейер нь үйлдвэрийн тасралтгүй ажиллагаатай тээврийн машины төрөлд хамаарагдана. Туузан конвейер нь бүтээмж өндөртэй, энгийн хийцтэйгээрэ давуу талтай.

Туузан дамжуулагчийн үзүүлэлт-1

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт	
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	B-1000	
2	Бүтээл, тн/ц	200	
3	Хөдөлгүүрийн чадал	37	
4	Эргэлтийн хурд, м/с	1.6	
5	Туузны өргөн, мм	1000	
6	Туузан дамжуулагчийн урт, м	17	
7	Туузан дамжуулагчийн налуу, °	17	

Туузан дамжуулагчийн үзүүлэлт-2

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт	
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	B-1000	
2	Бүтээл, тн/ц	200	
3	Хөдөлгүүрийн чадал	37	
4	Эргэлтийн хурд, м/с	980	
5	Туузны өргөн, мм	1000	
6	Туузан дамжуулагчийн урт, м	33.8	
7	Туузан дамжуулагчийн налуу, °	17	

Туузан дамжуулагчийн үзүүлэлт-3

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт	
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	B-1200	
2	Бүтээл, тн/ц	80	
3	Хөдөлгүүрийн чадал	5.5	
4	Эргэлтийн хурд, м/с	960	
5	Туузны өргөн, мм	1200	
6	Туузан дамжуулагчийн урт, м	7	
7	Туузан дамжуулагчийн налуу, °	180	

Туузан дамжуулагчийн үзүүлэлт-4

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт	
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	B-800	
2	Бүтээл, тн/ц	200	
3	Хөдөлгүүрийн чадал	37	
4	Эргэлтийн хурд, м/с	980	
5	Туузны өргөн, мм	800	
6	Туузан дамжуулагчийн урт, м	36.6	
7	Туузан дамжуулагчийн налуу, °	17	

Туузан дамжуулагчийн үзүүлэлт-5

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт	Зураг
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	B-650	
2	Бүтээл, тн/ц	46.8	
3	Хөдөлгүүрийн чадал	7.5	
4	Эргэлтийн хурд,	1440	
5	Туузны өргөн, мм	650	
6	Туузан дамжуулагчийн урт, м	11.12, 43.5, 9.4	
7	Туузан дамжуулагчийн налуу, °	11,180	

Туузан дамжуулагчийн үзүүлэлт- 6

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт	
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	B-800	
2	Бүтээл, тн/ц	57	
3	Хөдөлгүүрийн чадал	7.5	
4	Эргэлтийн хурд, м/с	1400	
5	Туузны өргөн, мм	800	
6	Туузан дамжуулагчийн урт, м	11.12, 74.5	
7	Туузан дамжуулагчийн налуу, °	11,180	

Туузан дамжуулагчийн үзүүлэлт-7

№	Тодорхойлолт	Үзүүлэлт	
1	Тоног төхөөрөмжийн марк	B-1000	
2	Бүтээл, тн/ц	320	
3	Хөдөлгүүрийн чадал	37	
4	Эргэлтийн хурд, м/с	1470	
5	Туузны өргөн, мм	1000	
6	Туузан дамжуулагчийн урт, м	121.5	
7	Туузан дамжуулагчийн налуу, °	180	

Барилга байгууламж, дэд бүтэц

Баяжуулах үйлдвэрийн дэргэд ажилчдын амрах байр, оффис, цайны газар, ариун цэврийн өрөө болон амрах талбай зэргийг цогцоор нь нэг дор байгуулахаар 2018 онд төлөвлөн 31х71 метрийн харьцаатай 3 метрийн өндөртэй сендвичэн байрыг ашиглалтанд оруулсан. Уг байр нь ажилчдын тав тух амьдрах орчин нөхцлийг бүрдүүлж өгнө. Үүнд:

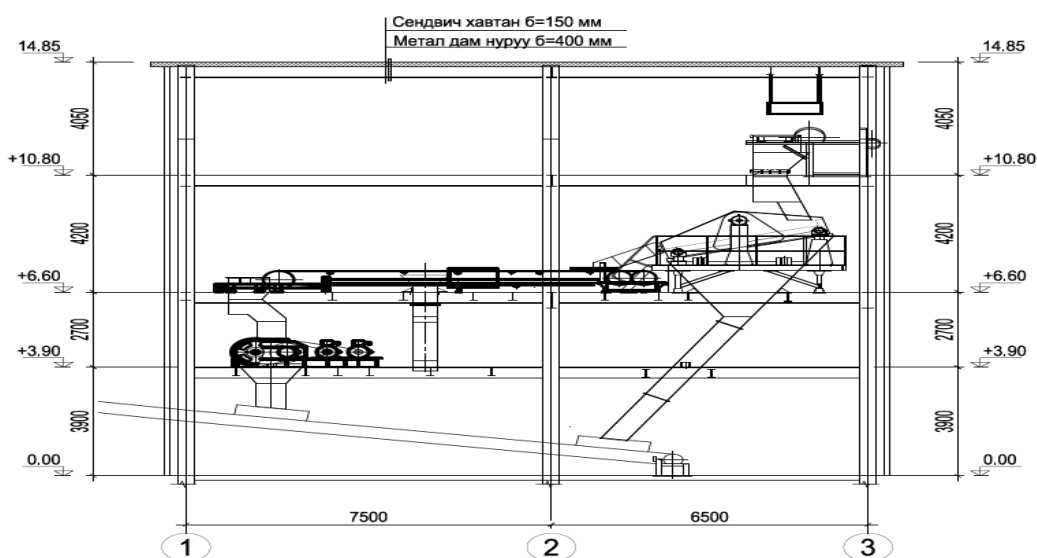
- Халаалт, бохир, цэвэр ус,
- Цайны газар,хоолы заал
- Оффис өрөө,хурлын өрөө
- Биллярд теннис,шатар даам,номын өрөө гэх мэт.

Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн барилга, байгууламжүүд: Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэр нь түүхий нүүрс бэлтгэх, угаан ангилах, хаягдал ус дахин боловсруулах болон нүүрс буулгах цэг гэсэн үндсэн 4 хэсгээс бүрдэнэ.

Нүүрс бэлтгэн нийлүүлэх хэсэг нь анхдагч түүхий нүүрсний ширхэглэлээр ангилах, том ширхэглэл бүхий нүүрсийг буталж нэгэн жигд болгон бэлтгэнэ.

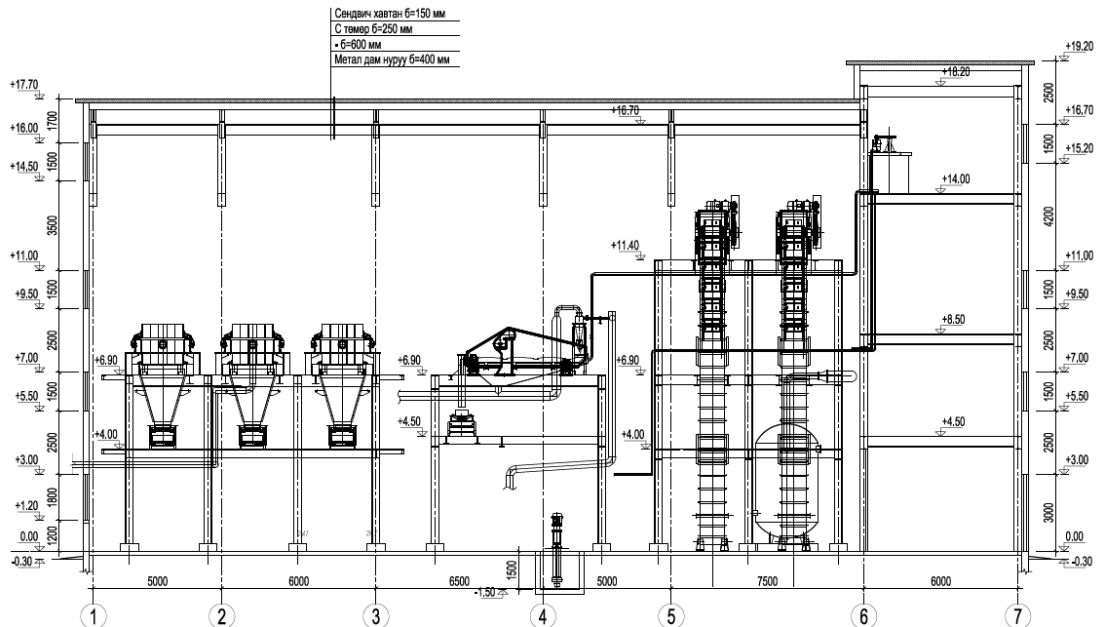
Ажилчдын амрах байр, Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн харагдах байдал

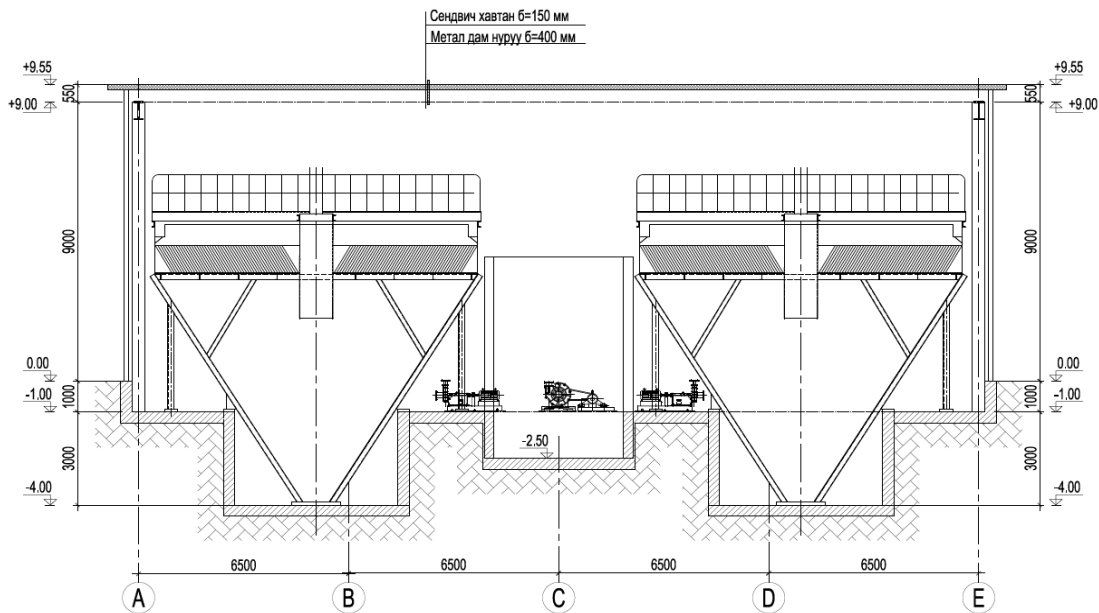
Түүхий нүүрс бэлтгэн нийлүүлэх хэсгийн байр, тоног төхөөрөмжийн харагдах байдал

Баяжуулах үйлдвэр болон уурхайн засварын цех

Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн үндсэн барилга, тоног төхөөрөмжийн харагдах байдал

Технологийн хаягдал ус дахин боловсруулах хэсгийн байр, тоног төхөөрөмжийн харагдах байдал

Үйлдвэрийн цахилгаан хангамж: Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн эрчим хүчний хэрэглээг “МАК” ХХК-ийн 10 кВ-ийн өндөр хүчдлийн 292 тулгуур шугамаас тэжээж байна.

Гэрэлтүүлэг: Үйлдвэрийн гэрэлтүүлэгт шинээр дотор орчны гэрэлтүүлэгийг сайжруулахад ДРЛ ламп бүхий РСП төрлийн 35ш гэрэлтүүлэгч, гадна талбайд 15ш гэрэл

ашиглаж байна. Гэрэлтүүлэгчүүдийг үйлдвэрийн таазанд зохих нормын дагуу жигд, тэгш хэмтэй байрлуулсан. Үйлдвэрийн гэрэлтүүлгийн нормыг $E_{нор} = 100Лк$ байхаар авав.

Гэрэлтүүлэх гадаргууны талбай

$$S_{np} = B \cdot L = 18 \cdot 36 = 648 м^2$$

B – үйлдвэрийн өргөн, м;

L – үйлдвэрийн урт, м.

УПД ДРЛ гэрэлтүүлэгчийн хувийн чадал $E_{нор} = 100Лк$ үед $\rho_{уд} = 14.5Вт / м^2$ байх тул талбайг гэрэлтүүлэхэд шаардагдах нийт тоо 24ш чадал 9396Вт байна.

Уурхайн цахилгаан хангамжийн эх үүсгүүр

Дэд станц

Дулаан хангамж: Үйлдвэрийн болон кемпийн дулаах хангамжийг халаалтын тогоо бүхий шугам хоолойн халаалтын системээр цогцоор нь шийдсэн юм. Халаалтын системийг хүйтний улиралд буюу гадна агаарын температур $+8^{\circ}C$ $-10^{\circ}C$ -аас тогтвортой буурч эхлэхэд халаалтыг ажиллуулж, хавар $+8^{\circ}C$ -аас тогтвортой дээшилж эхлэхэд халаалтыг зогсооно. Халаалт өгөх хугацаа: 10 сарын 15-ээс 04 сарын 15 хүртэл гэж тусгасан болно.

ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ

“Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэр” төслийн байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл багатайгаар ашиглан олборлолт явуулахад төслийн гол зорилго оршино.

Агаарын чанар, түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Барилга байгууламж барих, үйлдвэрийн бүтээн байгуулалт, зам талбай засах хөрс хуулах, нүүрс тээвэрлэх гэх мэт үйл ажиллагааны үед тоосжилт үүснэ.
- Нүүрс тээврийн хэрэгсэл болон автомашины хөдөлгүүрийн дутуу шаталтын хий нь агаар орчныг хорт хийгээр бохирдуулж болзошгүй.
- Барилга байгууламж барих, төслийн үйл ажиллагаанаас үүдэн чичиргээ доргио, дуу шуугианы бохирдлыг үүсгэж болзошгүй.
- Тоосжилт, хорт хийн ялгаралт, дуу шуугиан гэх мэтээс шалтгаалан төсөл хэрэгжих орчны айл өрхийн амгалан тайван байдал алдагдаж, эрүүл мэндэд нь сөргөөр нөлөөлж болзошгүй.

Газрын гадарга, хэвлий, хөрсөн бүрхэвч түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Үйлдвэрийн болон ажилчдын барилга байгууламж барих, хаягдал болон нүүрс буулгах талбай засах, тээвэрлэлтийн зам засах зэргээр газрын гадарга, хэвлийд нөлөөлнө.
- Төслийн ТЭЗҮ-д тусгагдаагүй талбайд суваг, шуудуу татах, нүх ухах, барилга байгууламж нэмэлтээр барих, далан байгуулах зэргээр газрын гадарга, хэвлий эвдрэх талбай нэмэгдэж болзошгүй.
- Хүнд, машин техникийн хөдөлгөөнөөс олон салаа зам гарч, хөрс суларч, элэгдэл эвдрэлд өртөх талбайн хэмжээ нэмэгдэж болзошгүй.
- Нефтийн гаралтай материал, химийн бодисын асгаралт, үйлдвэрлэлийн болон, ахуйн хэрэглээний хог хаягдлаас хөрсний бохирдол үүснэ.

Ургамлан бүрхэвч, түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх нөлөөллийн эх үүсвэр нь нүүрс тээвэрлэлтээс үүсэх тоосонцор, төслийн бүхий л барилга байгууламжууд, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдал, хүн, техникийн нөлөөгөөр ургамлан нөмрөг устгах буюу доройтолд орно.

Усан орчин, түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Баяжуулах үйлдвэрт технологийн хэрэгцээнд гүний ус ашиглах тул гүний усны нөөцөд нөлөөлнө.
- Хатуу болон шингэн хог хаягдал, нефтийн гаралтай бүтээгдэхүүнийг ил задгай хадгалах, хаях зэрэг нь хур борооны усаар дамжин гүний усанд нөлөөлж болзошгүй.

Амьтны аймаг, түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Төсөл хэрэгжих орчны амьтдын амьдрах орчин, экологид машин техникийн хөдөлгөөн, дуу чимээ, барилга байгууламжийн байршуулалт, генераторын дуу чимээ, ашигт малтмалын зөөвөрлөлт, тээвэрлэлт, дуу чимээ ихээхэн нөлөө үзүүлнэ.
- Техникуудийн шатахуун болон тосны үнэр зэрэг нь техногенийн шинжтэй ихээхэн сөрөг нөлөө үзүүлдэгээс эдгээр амьтад дайжих замаар байршил нутгаа өөрчлөх,

үүрлэж төллөдөг газруудаа өөрчлөх, байнгын стресст орох, идэш тэжээлээ эрж олох зэрэг амьдралын олон үйл ажиллагаанд нь өөрчлөлт орно.

Нийгэм эдийн засагт учруулах нөлөөлөл

Төсөл хэрэгжиж эхэлсэнээр нийгэм эдийн засагт дараах байдлаар нөлөөлнө.

- Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанаас бий болох дуу чимээ, шороо тоос, хүн, машин техникийн хөдөлгөнөөс болж орон нутгийн ард иргэдийн эрүүл мэнд, амгалан тайван байдал алдагдаж болзошгүй.
- Бэлчээрийн хомсдол үүсэх.
- Орон нутгийн ард иргэд төсөлтэй холбоотой янз бүрийн санал, гомдол, эсэргүүцэлтэй тулгарч болзошгүй.
- Төслийн татвар хураамжаар орон нутгийн орлого нэмэгдэх бөгөөд үүний үр дүнд тухайн орон нутгийн нийгмийн үйлчилгээнд хөрөнгө оруулалт болно.
- Төслийн үйл ажиллагаа эхэлснээр ажлын байр нэмэгдэж, малчид болон орон нутгийн хувиараа бизнес эрхлэгчид хамтран ажиллах боломжтой.

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

Энэхүү төлөвлөгөөний гол зорилт нь байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайланд тусгасан байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө болон орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг үндэслэн байгаль орчныг хамгаалах талаар авах удирдлага зохион байгуулалтын болон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ, уг төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хугацаа, хөрөнгө зардлыг бодитойгоор тооцож тусгах.

БОНБУ-ний сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах талаарх заалтуудыг хэрэгжүүлэх, хэрэгжүүлэх боломжтой эсэхийг бодит байдал дээр турших.

Бид төслийн үйл ажиллагаанаас хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг байж болох хамгийн бага хэмжээнд байлгахыг зорих бөгөөд байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг тогтмол хянаж ажиллаж байна.

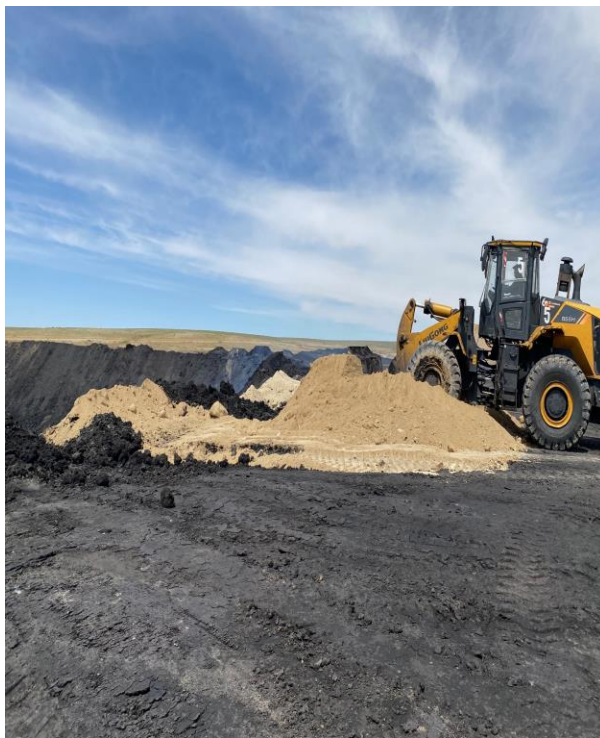
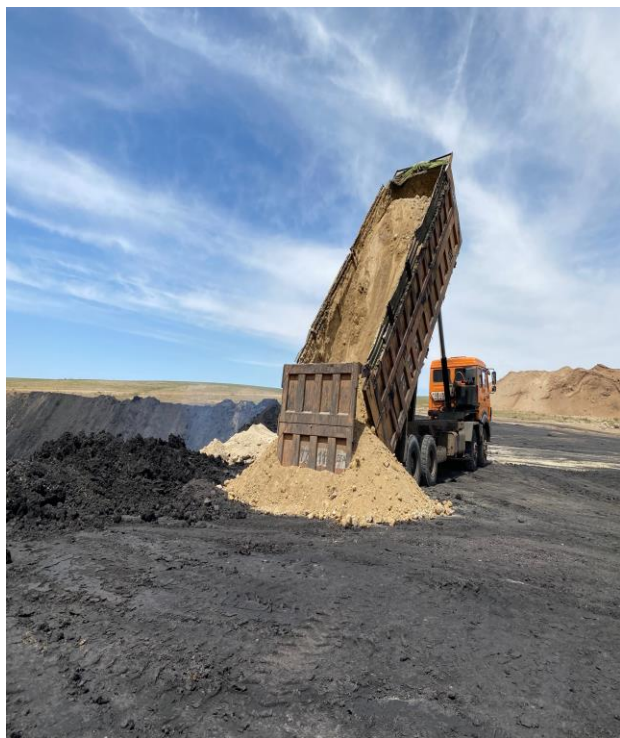
“Ачир” ХХК нь 2023 онд Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг амжилттай хэрэгжүүлсэн болно.

СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Агаарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	Нүүрсний уугилтыг тухай бүр унтраах	“Ачир” ХХК	Лагийн талбай болон завсрын бүтээгдэхүүний овоолгууд дээр гарсан уугилтыг тухай бүр унтраахдаа: <ul style="list-style-type: none"> • Шороо зөөж хучилт хийсэн. • Уугиж байгаа хэсгийг зөөж лагийн талбайд булсан. 	100 %
2	Үйлдвэрийн гадна орчин, замуудад хуурайшилт ихтэй үед усалгаа хийх	“Ачир” ХХК	Үйлдвэрийн гадна орчин, зам талбай, түүхий бүтээгдэхүүний овоолго зэрэгт усалгааг хуурайшилт ихтэй үед тогтмол хийсэн.2023 онд усалгаа хийх зориулалттай автомашин худалдан авсан.	100 %
3	Үйлдвэрийн бүсийн сайжруулсан замын суларсан шороог хусах	“Ачир” ХХК	Агаарт дэгдэх тоосыг багасгах зорилгоор НУБҮйлдвэрийн доторх зам, нүүрс тээврийн зам хүртэлх 1.8 км замын суларсан тоос шороог тогтмол хусч зарим хэсэгт шороо зөөж дүүргэлт болон тэгшилгээний ажлыг хийсэн. Алагтолгойн нүүрсний бүлэг ордыг түшиглэж үйл ажиллагаа явуулдаг ААН-үүд Олон-Овоо хүртэлх нүүрс тээврийн замыг зассан ба уг ажилд манай компани техник хэрэгсэл, ажиллах хүн хүч гарган оролцсон.	100 %

Шороо зөөж уугилтыг унтрааж байгаа нь

НУБҮйлдвэрийн бүсэд хийж байгаа усалгаа Түүхий бүтээгдэхүүний овоолгыг усалж байгаа нь

НУБҮйлдвэрийн доторх зам талбайг усалж байгаа нь

Нүүрс тээврийн замыг усалж байгаа нь

Замын суларсан шороог хусч тэгшилж байгаа нь

Замын суларсан тоос шороог тогтмол хусч зарим хэсэгт шороо зөөж дүүргэлт болон тэгшилгээний ажил хийсэний дараа

Гадаргын ба газрын доорх усны нөөцөд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	Үйлдвэрийн болон ахуйн хэрэглээний ус дамжуулах шугам сүлжээ, тоног төхөөрөмжийн ашиглалтанд хяналт тавьж гэмтсэн тохиолдолд засах арга хэмжээ авах	“Ачир” ХХК	2023 онд худгуудаас үйлдвэр болон кемп рүү ус дамжуулах шугам 4-р сард задарсан.Гэмтлийг шуурхай зассан.WSA-1, WSA-2 худгуудын тоолуур эвдэрсэн.Даланжаргалан сумын “Чандмань-Илч” ХХК-иар солиулан баталгаажуулсан. 2023 онд үйлдвэрийн зориулалтаар ашиглахаар Худаг-1, Худаг-2 гэсэн 2 цооногийг шинээр гаргасан.Худаг-1 цооног нь баяжуулах үйлдвэрээс баруун урд 150 метрт, Худаг-2 цооног нь 300 метрт тус тус байрлалтай байна.Холбогдох зөвшөөрөл, худгийн паспортуудыг авсан.	100 %
2	Ус ашиглалтын мэдээг сар бүр төрөл тус бүрээр бүртгэнэ.	“Ачир” ХХК	Үйлдвэрийн тоо бүртгэгч ашиглалт тус бүрээр сар болгон бүртгэл хөтөлдөг.	100 %
3	Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн худгуудын усны түвшинг хэмжиж бүртгэл хөтлөх	“Ачир” ХХК	Үйлдвэрлэл, унд ахуйн хэрэглээнд ашигладаг 2, нөлөөллийн бүст байх 6 нийт 8 худгуудын усны түвшинг улиралд 1 удаа хэмжиж бүртгэж байна.	100 %

“Чандмань-Илч” ХХК-иар усны тоолуур солиулан баталгаажуулж байгаа нь

НУБҮйлдвэрийн худаг, нөлөөллийн бүсийн худагуудын усны түвшинг үзэж байгаа нь

Хөрсөнд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	Тосоор бохирдсон хөрсийг цэвэрлэн саармагжуулах	“Ачир” ХХК	Машин механизм, тоног төхөөрөмжөөс үүссэн бохирдолыг тухай бүр цэвэрлэн саармагжуулж түр хадгалдаг.Хаягдал тос тосолгооны материал түр хадгалдаг цэгтэй.	100 %
2	Мод тарих	“Ачир” ХХК	2023 оны 06-р сард хайлаас 963, алимны мод 17 нийт 980 мод тарьсан.Мод тарих нүхийг бэлдэхдээ экскаватор болон тракторт суурилуулсан нүх ухагчаар 1 метр ухаж бууц хөрсний харьцааг 30:70 харьцаагаар хольж суулгацыг суулгасан.Нийт модны ургалт 60 хувь.Усалгаа арчилгааны ажлыг тогтмол хийсэн.	100 %
3	Кемпийн гадна талын талбайг ургамалжуулах	“Ачир” ХХК	Кемпийн гадна талд царгас, олон наст цэцгүүд тарьсан.Усалгааг тогтмол хийсэн.	100 %
4	2 га талбайд тэжээлийн ургамал тарих	“Ачир” ХХК	НУБҮйлдвэрийн талбайн урд хэсэгт малын тэжээл тарих газрыг 2022 онд хашаажуулсан.2023 онд газар хагалах, бордоо цацах, бутлах, үр суулгах зориулалтын төхөөрөмжүүдтэй трактор худалдан авч царгас тарьсан.Царгас хамгийн өндөр нь 40 см ургасан. Бууцаар бордсон учраас тариалалт хийсэн талбайд зэрлэг их ургасан.	100 %

5	Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн орчмын хаягдал нүүрсийг зөөн уурхайн ухаш руу хийх	“Ачир” ХХК	Засварын газрын урд хэсгээс хаягдал нүүрсийг лаг хийдэг ухаш руу зөөж нийт хаягдлын хэмжээг багасгасан.	100 %
6	Шинээр газар шорооны ажил хийсэн үед шимт хөрсийг хуулж тусгай талбайд хадгална.	“Ачир” ХХК	2023 онд шинээр газар шорооны ажил хийгээгүй.	100 %

Ашигласан тосолгооны материал хадгалах цэгт тосоор бохирдсон хөрсийг хадгалж байгаа нь

30:70 харьцаагаар хольсон хөрс, бууц

Мод тарих бэлтгэл ажил

2023 онд шинээр мод суулгасан талбай

Мод тарьсаны дараах байдал

Усалгааг усан буу, шлангаар шийдсэн.

Ургалтын үйл явц 9-р сарын 01-ний байдлаар

Кемп орчмын ногоон байгууламж

Газар тариалан болон модны нүх ухах зориулалттай тоног төхөөрөмжүүд

2 га талбайд царгас тариалсаны дараа

Ургалтын байдал /7-р сарын 10/

Ургалтын байдал /9-р сарын 01/

Хаягдал нүүрсийг лаг хийдэг уурхайн ухааш руу зөөж байгаа нь

Байгалийн ургамал, бэлчээрт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	Шинээр үйлдвэрийн бүсэд зам гаргахгүй.	“Ачир” ХХК	Ажилчид өөрийн унаагаар ирж явж байгаа тохиолдолд шинээр зам гаргахгүй явахыг амаар сануулдаг.2023 онд НУБҮйлдвэрийн бүсэд шинээр зам гарч ургамалан нөмрөгт сөрөг нөлөө үзүүлээгүй.	100 %
2	Нүүрс тээврийн гэрээт компанийн жолооч нарт технологийн замын трассын дагуу явж байгаа эсэхэд хяналт тавьж ажиллах.	“Ачир” ХХК	Олон-Овоо өртөө рүү нүүрс тээврийн үйл ажиллагаа явуулдаг компани, хувь хүмүүс трассын дагуу явж байгаа эсэх тэвшээ тогтмол бүтээж байгаа эсэхэд хяналт тавьж ажилласан.Жолооч нар бүтээлэг тогтмол	100 %

			хэрэглэж, технологийн зам дагуу явж хэвшсэн байна.	
--	--	--	--	--

Тэвшээ бүтээж байгаа нь

Трассын дагуу нүүрс тээвэрлэж байгаа тээврийн хэрэгсэл

Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	Зэрлэг амьтанд өвс тавьж өгөх	“Ачир” ХХК	2023 оны 10 сарын 19-нд Чойрын Богд уулын байгалийн нөөц газарт 20 боодол өвсийг тарааж тавьсан. Өвсийг аль болох зэрлэг амьтаны хэвтрийг олж мөн салхинд хийсч тарахаас сэргийлэн нөмөр нөөлөг сайтай газар тавьж ажиллав.	100 %

Зэрлэг амьтанд өвс тавьж өгөх ажлын зураг

НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2023 онд байгаль орчны нөхөн сэргээлтийн ажил төлөвлөөгүй болно.

ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Ачир ХХК-ийн 2023 оны БОМТөлөвлөгөөнд тусгагдсан дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд Даланжаргалан сумын ЗДТГ-ын зааж өгсөн Хар толгой нэртэй 1.32 га газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх ажлыг 2023 оны 09-р сарын 17, 24, 25, 10-р сарын 04, 05-ны өдрүүдэд 1 дугуйт ачигч, 2 ажилтаны оролцоотойгоор хийж гүйцэтгэв.

Ажлын үйл явцын тухайд хонхор газарт хог хаягдлыг бөөгнүүлэн булж, эрэг татсан болон зарим өндөр овоолсон шороог намсгасан.Энд тэнд бөөгнүүлсэн, цувуулж буулгасан шороо болон чулууны зарим хэсгийг бөөгнүүлж, хонхор газар руу зөөж тараасан.

Нөхөн сэргээлт хийхийн өмнө

Овгор болон эрэг татсан хэсгийг намсгаж байгаа нь

Тарсан хог, сэг зэмийг цуглуулж байгаа нь

Хог хаягдлыг булж тэгшилж байгаа нь

Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэний дараа

**ЭВДЭРСЭН ГАЗАРТ НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ ХИЙСЭН
ГАЗРЫГ ХҮЛЭЭЖ АВАХ АКТ**

2023 оны 10дугаар сарын 18-ний өдөр

1. Байршлын мэдээлэл

1.1. Аймаг, нийслэлийн нэр	Дорноговь
1.2. Сум, дүүргийн нэр	Даланжаргалан
1.3. Газрын нэр	Хар толгой/ замын гол/

2. Нөхөн сэргээлт хийсэн байгууллагын мэдээлэл

2.1. Нөхөн сэргээлт хийсэн аж ахуй нэгжийн нэр, регистр	Ачир ХХК 6191614
2.2. Хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр	АНН-н нөхөн сэргээлтийн сангаас
2.3. Тус газрын зөвдрэлд өртсөн шалтгаан	Хууль бусаар жонш олборлосон
2.4. Тус талбайд нийт зөвдрэлд өртсөн талбайн хэмжээ (га)	1,32
2.5. Газрын хэвлийн нөхөн сэргээлт хийх мэргэжлийн байгууллагын эрхтэй эсэх, зөвшөөрлийн дугаар	үгүй

3. 2023 онд хүлээлгэн өгч буй нөхөн сэргээлтийн мэдээлэл

Техникийн нөхөн сэргээлт - Талбайн хэмжээ (1,32га) - Зардлын хэмжээ (3,495,000)	Биологийн нөхөн сэргээлт - Талбайн хэмжээ (га) - Биологийн нөхөн сэргээлтэд ашигласан мод, сөөг, ургамлын зүйлийн нэр, ургамалжуулсан байдал - Зардлын хэмжээ ( )
---	--

4. Орон зайн мэдээлэл

4.1 Нөхөн сэргээлт хийгдсэн газрын фото зураг	4.2 Хэмжилт, зураглал
---	-----------------------

- Кадастрын зураглал хийсэн мэргэжлийн байгууллага болон хэмжилт хийсэн хүний нэр:
- Хэмжилтэд ашигласан программ, тоног төхөөрөмж,
- Холбогдох утас:
Гарын үсэг:

№	Өргөрөг	Уртраг
Техникийн нөхөн сэргээлт		
1	46°5'46,16	108° 44'4,94
2	46°5'43,59	108° 44'3,59
3	46°5'40,94	108° 44'20,43
4	46°5'43,56	108° 44'3,47
Биологийн нөхөн сэргээлт		
1		
2		

4.3 Нөхөн сэргээлт хийсэн газрын солбицол

Жич: 4-өес доошгүй эргэлтийн цэгийн солбицол байна.

Нөхөн сэргээлт хийсэн газарт хэмжилт хийж талбайн хэмжээг тогтоон полигон хэлбэрээр shape file үүсгэн флаш болон CD-нд хуулж акттай хавсаргана.

5. Мэдээллийн сангийн бүртгэл

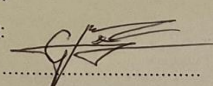
Нөхөн сэргээлтийг хүлээн авсан ажлын хэсэг нь Байгаль орчны мэдээллийн сангийн www.eis.mn цахим системийн Нөхөн сэргээлтийн мэдээллийн дэд санд заавал бүртгүүлнэ.

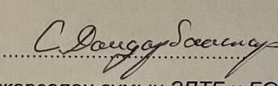
Жич: Мэдээллийн санд бүртгээгүй тохиолдолд нөхөн сэргээлтийг хүлээн авсан актыг хүчинтэйд тооцохгүй.

Мэдээлэл оруулсан хүний нэр, албан тушаал:
Гарын үсэг:
Огноо:
Нэмэлт мэдээлэл:

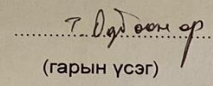
Нөхөн сэргээлтийн ажил нь холбогдох хууль, журам, стандартад нийцсэн талаарх ажлын хэсгийн дүгнэлт: Даланжаргалан сумын Бичигт багт байрлах Хонгор нэртэй газарт эзэн холбогдогчгүй орхигдож үлдсэн 0,59га газарт техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг 100% хийж гүйцэтгэсэн

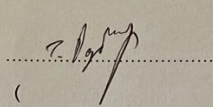
АКТ ГАРГАСАН:

 (гарын үсэг)

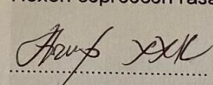

 (Даланжаргалан сумын ЗДТГ-н БОЕМ)

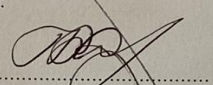
Гишүүн:

 (гарын үсэг)

 ( )

Нөхөн сэргээсэн газар хүлээлгэн өгсөн:

 (ААН-н нэр)

 (гарын үсэг)

Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг Даланжаргалан сумын ЗДТГ-т хүлээлгэн өгсөн акт

НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Ачир” ХХК нь 2023 онд нүүлгэн шилжүүлэх болон нөхөн олговор олгох арга хэмжээ төлөвлөөгүй.

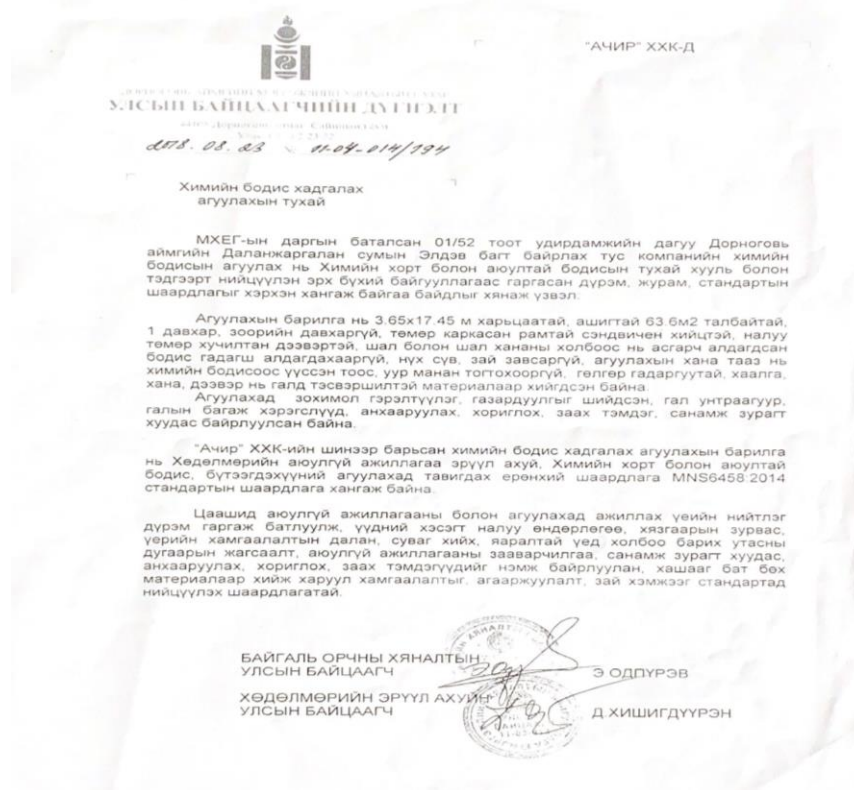
ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Ачир” ХХК-ийн НУБҮйлдвэрийн бүсэд архелог, түүх, соёлын дурсгал болон олдвор илрээгүй тул 2023 онд төлөвлөөгүй.

ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	Химийн бодис хадгалах агуулахын дүгнэлтийг гаргуулах	“Ачир” ХХК	Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрт лагийг хурдан суулгах зориулалттай полиакралимид бодисыг ашигладаг.Химийн бодис хадгалах агуулахын дүгнэлтийг 2018 онд гаргуулсан.Шинээр агуулах барьж байгаа бөгөөд ашиглалтанд орсон дахин улсын байцаагчийн дүгнэлт гаргуулна.	100 %
2	Химийн бодисын агуулахыг стандартад нийцүүлэх	“Ачир” ХХК	МХГ-ын улсын байцаагчийн албан шаардлага, Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын зөвлөмжийн дагуу MNS 6458:2014 стандартад нийцүүлэхээр химийн бодис хадгалах агуулахыг шинээр барьж байгаа.	60 %

Химийн бодис хадгалах агуулахын дүгнэлт-2018 он

Шинээр барьж буй химийн бодисын агуулах

ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хог хаягдлын ангилан ялгалтын цэгүүд

Хог хаягдлын төрлүүд	Байршиж буй газрын нэр	Солбилцол, Decimal degree	
Хаягдал тос хадгалах газар	Засварын газрын баруун талд	108 56 34.458	46 5 41.069
Кемпийн түр хогийн цэг	НУБҮйлдвэрийн хойно	108 55 84.100	46 5 41.199
Хаягдал төмөр хадгалах газар	НУБҮйлдвэрийн хойно	108 55 84.100	46 5 41.199

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан дахин ашиглах цэгт хүлээлгэн өгөх	“Ачир” ХХК	Хог хаягдлыг энгийн хог хаягдал, дахин ашиглах хог хаягдал, аюултай хог хаягдал гэж ангилан түр хадгалдаг.Ус ундааны савыг цуглуулан Даланжаргалан сумын 2-догч түүхий эд авах цэгт тушаасан.	100 %
2	Ахуйн хог хаягдлын бүртгэл хөтлөх	“Ачир” ХХК	Ахуйн хог хаягдлын бүртгэлийг тогооч, үйлчлэгч нар хөтөлдөг.	100 %
3	Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрээс гарсан хаягдлыг байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байдлаар хадгалж, орчныг цэгцлэх	“Ачир” ХХК	НУБҮйлдвэрийн лагийг хуучин уурхайн ухаш руу хийдэг.Мөн харуулуудад байнга хяналт тавьж мал амьтан орохоос сэргийлдэг.Уугилт гарсан үед тухай бүр унтраадаг.	100 %
4	Аюултай хог хаягдлыг цуглуулан эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэх	“Ачир” ХХК	Поли-акраламид бодисын 70 ширхэг шуудай, поошиг 30 кг, машин механизмын агаар шүүгч 100 кг, маслын шүүр 70 кг, тостой хуванцар 80 кг-ийг тус тус Цэцүүх трейд ХХК-д шилжүүлэн өгсөн.	100 %
5	Аюултай хог хаягдлын бүртгэл хөтлөх	“Ачир” ХХК	Химийн бодисын хаягдал шуудайг лабораторид бусад аюултай бодисын бүртгэлийг БО-ны ажилтан хөтөлдөг.	100 %

6	Ажилчдад хог хаягдал, асгаралтын тухай сургалт орох		Хог хаягдлын менежмент, нефтийн бүтээгдэхүүний сэдвээр сургалт орсон. гаралтай асгаралт	100 %
---	---	--	---	-------

Түр хогийн цэг

Хаягдал төмрийн цэг

Тамхи татах цэг

Кемпийн гаднах хогийн сав

Хуванцар сав цуглуулах сав

НХС/агт БАА-3 Сөрөгнө сөлийн 2017 оны 12 дугаар сарын 9-ны өдөр 147 тоот тушаалын зааварыг

ЗАРЛАГЫН БАРИМТ №

АЧИР ХХК Эрхэн Дорно
(байгууллагын нэр) (худалдан авагчийн нэр)

Регистрийн № Регистрийн № 142170102104

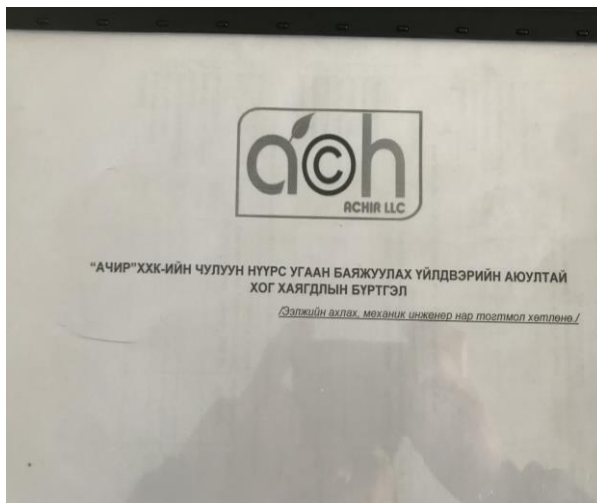
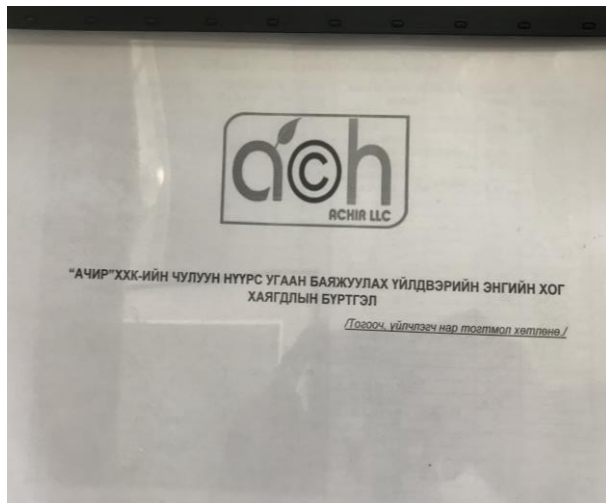
2018 оны 9 сарын 10 өдөр (тээвэрлэгчийн хаяг, албан тушаал нэр)

№	Материалын үнэт зүйлийн нэр, зарэг, дугаар	Код	Хэм- жээг нэгж	Худалдах		
				Тоо	Нэгжийн үнэ	Нийт дүн
1	Хуванцар сав			Замуудай	9кг 0000	
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
Дүн						

Тэмдэг: Хүлээлгэн өгсөн эд хариуцагч: _____
Хүлээн авагч: _____
Шалгасан нягтлан бодогч: _____

2-догч түүхий эд авах цэгт тушаасан хуванцар савнууд

Хог хаягдлын бүртгэлүүд

Хаягдал лагийг уурхайн ухаш руу хийж байгаа нь

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын
2018 оны 02 сарын 02-ны өдрийн А/21 дугаар
тушаалын 1 дүгээр хавсралт

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ХАЯГДЛЫН ДАГАЛДАХ БИЧИГ
№ 0000643

Дагалдах бичгийн дугаар:
/шаардлагатай тохиолдолд нэмэлт хуудас хэрэглэнэ./

1. Үүсгэгчийн талаарх мэдээлэл:
Аюултай хог хаягдал үүсгэгчийн бүртгэлийн дугаар:
Аюултай хог хаягдал үүсгэгч байгууллагын нэр: АЧИР ХХК

2. Аюултай хог хаягдлыг хүлээлгэн өгсөн:
Овог нэр: С.Агатай Албан тушаалтан: Н.Мөнхтүвшин Гарын үсэг: [Signature] Огноо: 2022 он 10 сар 24 өдөр

3. Тээвэрлэгчийн талаарх мэдээлэл:
1/ Тээврийн хэрэгслийн улсын дугаар: 03 80 810 Тээвэрлэгчийн бүртгэлийн дугаар: .....

4. Аюултай хог хаягдлын талаарх мэдээлэл:

№	Аюултай хог хаягдлын нэр	Аюулын ангилалын зэрэглэл	Савлагааны бүлэг	Савны		Нэгж /кг Эсвэл/ш	Аюултай хог хаягдлын код
				дугаар	Төрөл		
1	<u>Металл шүтээл</u>					<u>100</u>	<u>150 109</u>
2	<u>Металл багана</u>					<u>20</u>	<u>100 109</u>
3	<u>Металл хувцас</u>					<u>20</u>	<u>100 109</u>
4	<u>Металл хувцас</u>					<u>40</u>	<u>100 109</u>

3. Тээвэрлэх үед анхаарах нэмэлт зааварчилгаа, мэдээлэл:

5. Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авсан тээвэрлэгч:
1. Овог нэр: С.Агатай Гарын үсэг: [Signature] Огноо: 2022 он 10 сар 24 өдөр

6. Үл зохицол:

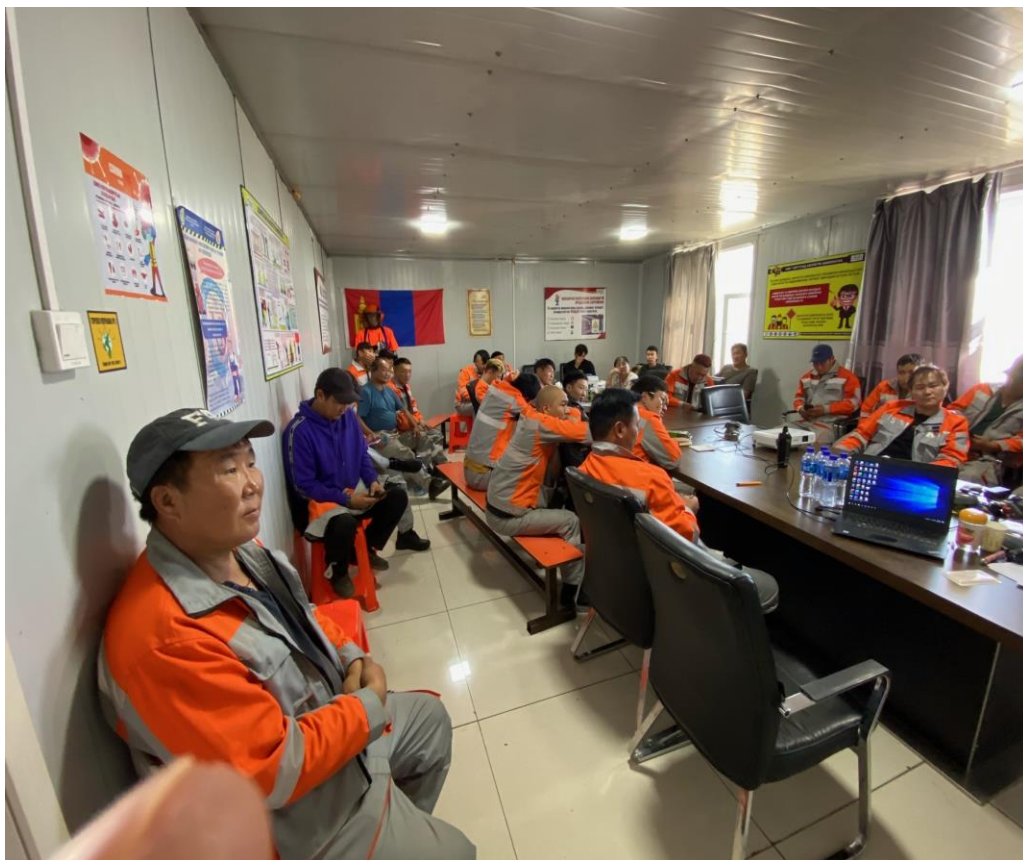
7. Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авагчийн талаарх мэдээлэл:
Аж ахуйн нэгжийн нэр: **ЦЭЦҮҮХ ТРЕЙД ХХК**
Цэцүүх трейд ХХК бүртгэлийн дугаар: **У-001123**
Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авсан.
Овог нэр: Цэцүүх трейд ХХК Албан тушаалтан: [Signature] Гарын үсэг /тамга/ Огноо: 2022 он 10 сар 24 өдөр

Аюултай хог хаягдлын дагалдах бичиг

Сургалтын танилцуулаа

Хог хаягдлын менежмент, нефтийн гаралтай бүтээгдэхүүний асгаралтын талаарх сургалтын үеэр

ОСОЛ, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	Өдөр тутмын үйл ажиллагааны явцад ажилтаны амь нас эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах	“Ачир” ХХК	Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэх орон тооны бус байнгын комиссыг компанийн захирлын тушаалаар томилон ажилуулж байна.	100 %
2	НУБҮйлдвэрийн аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг батлуулах	“Ачир” ХХК	ОБЕГ-ын харъяа Уул уурхайн аврах 09-р ангийн захирагчаар батлуулан мөрдөн ажиллаж байна:	100 %
3	2023 онд ХАБЭА-н талаар хийх сургалтын төлөвлөгөөг батлууж хэрэгжүүлэх	“Ачир” ХХК	2023 оны сургалтын төлөвлөгөөг захирлаар батлуулсан.Төлөвлөгөөний биелэлийг ханган ажиллаж байна.	100 %
4	ХАБЭА-н сургалтыг нийт ажилчдад орох	“Ачир” ХХК	“Азтай ирээдүйн эзэд” ТББ-тай гэрээ байгуулж ХАБЭА-н тухай сургалтыг 2 өдөр хамтран зохион байгуулж нийт ажилчдад сертификат олгосон.	100 %

“АЧИР”
 ГАДААДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТТАЙ
 ХЯЗГААРЛАГДМАЛ ХАРИУЦЛАГАТАЙ КОМПАНИЙН
 ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРЛЫН ТУШААЛ

2023 оны 10 сарын 04 өдөр   Дугаар: 01/10-149   Улаанбаатар хот

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, ХУРЦ ХОРДЛОГЫГ СУДЛАН БҮРТГЭХ ОРОН ТООНЫ БУС БАЙНГЫН КОМИСС ТОМИЛОХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засгийн газрын 2015 оны 269 дүгээр тогтоолыг үндэслэн ТУШААХ нь:

Нэг. Компанийн үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэх орон тооны бус байнгын комиссыг дарваж бүрэлдэхүүнтэй байгуулсугай.

Комиссын дарга: Т.Загдрагчаа /ХАБЭА хариуцсан инженер/
 Комиссын гишүүд: Б.Эрдэнэсан /үйл ажиллагаа хариуцсан дэд захирал/
 Г.Бат-Очир /үйлдвэрийн дарга/
 Д.Жаргалан /нягтлан бодогч/
 М.Энэбиш /БО ажилтан/

Хоёр. Тус комисс нь МУ-ын хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2017 оны 03 сарын 13 өдрийн А/36 тоот тушаалаар батлагдсан “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэх орон тооны бус байнгын комиссын ажиллах заавар” аргачилсан зөвлөмжийг баримтлан ажиллахыг үүрэг болгосугай.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ: ЛИ ГАНГ

Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэх орон тооны бус байнгын комиссыг компанийн захирлын тушаал

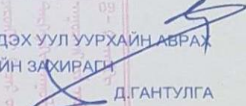

ХАБЭА-н тухай нийт ажилчдын сургалт

ОБЕГ-ын даргын 2016 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/75 дугаар тушаалын хоёрдугаар хэсгрэлт

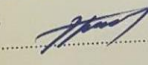
БАТЛАВ:
“АЧИР” ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ ..... ЛИ ГАНГ
2023 оны...сарын...өдөр

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ОБЕГ-ЫН ДЭРГЭДЭХ УУЛ УУРХАЙН АВРАХ
09 ДҮГЭЭР АНГИЙН ЗАХИРАГЧИ
ХУРАНДАА ..... Д.ГАНТУЛГА
2023 оны...сарын...өдөр

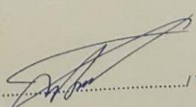

“АЧИР” ХХК-ИЙН НҮҮРС УГААХ ҮЙЛДВЭРИЙН АЮУЛЫН ҮЕД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Үндсэн АТЗ-ын дугаар: MV-018496

ХЯНАСАН:
УУЛ УУРХАЙН АВРАХ 09 ДҮГЭЭР АНГИЙН ТЕХНИКИЙН АЛБАНЫ ДАРГА,
АВРАХ АЖИЛЛАГААНЫ УДИРДАГЧ, ... / Д.БАЯРЖАРГАЛ /
АХМАД

ХЯНАСАН:
“АЧИР” ХХК-ИЙН ҮҮАХ ДЭД ЗАХИРАЛ : ..... / Б.ЭРДЭНЭСАН /

БОЛОВСРУУЛСАН:
“АЧИР” ХХК-ИЙН
ХАБЭА-ЫН ИНЖЕНЕР: ..... / Т.ЗАГДРАГЧАА /

2023 он

Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	Ус ашиглах дүгнэлт, хаягдал усны дүгнэлт гаргуулж УГГХДТСГЗахиргаатай ус ашиглах гэрээ байгуулах	“Ачир” ХХК	2023 оны ус ашиглах дүгнэлт, 2022 оны хаягдал усны дүгнэлтийг тус тус Усны газраас авч УГГХДТСГЗахиргаатай ус ашиглах гэрээ, хаягдал усны гэрээг байгуулсан.	100 %
2	Хог хаягдлын гэрээг ЗДТГ-тай байгуулж газрын төлбөр, хог хаягдлын төлбөр төлөх.	“Ачир” ХХК	Хог хаягдлын гэрээг Даланжаргалан сумын ЗДТГ-тай байгуулсан. Төлбөрийг төлсөн.	100 %
3	Ус ашигласны төлбөрийг төлөх	“Ачир” ХХК	2023 оны ус ашигласны төлбөрийг 2022 оны 11-р сарын 01-2023 оны 10 сарын 31-ний байдлаар тооцон төлсөн.	100 %
4	Аймаг, сумын зохион байгуулах хурал уулзалт, сургалтанд тогтмол хамрагдах.	“Ачир” ХХК	Орон нутгийн төрийн байгууллагуудаас зохион байгуулсан хурал, уулзалт, сургалт, семинар, хяналт шалгалтанд компанийн холбогдох хүмүүс оролцсон.	100 %
5	Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрийн БОНБНУ-ний нэмэлт тодотголын тайланг Элдэв багийн иргэдээр хэлэлцүүлэх	“Ачир” ХХК	2023 оны 06-р сард Элдэв багийн иргэдээр хэлэлцүүлж олонхийн саналаар дэмжлэг авсан.	100 %

Төрийн банк

Огноо: 2023/04/21

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ

Харилцагчийн нэр: ##custName##

Журналын №: 851191242966

MN230034102700059970

ЖА***АН

Төлбөрийн мэдээлэл

Теллөр №: 6

№	Тайлант огноо	Татварын төрөл	Нэхэмжлэх, хөрөнгийн дугаар	Төрийн сангийн дансны данс, нэр	Дүн
1	2023 оны 1-р улирал	Газрын төлбөр-Дэд алба	1230130778931	100060300943 До.Да Газрын төлбөр	2,394,752.00
Нийт татварын дүн					2,394,752.00
Гүйлгээний шимтгэл					300.00

Нийт төлөх дүн: 2,395,052.00

ЖАРГАЛАН /...../
ДОНДОГДОРЖ...../

Төрийн банк .....
...../Салбар, тооцооны төв,
касс/
Банкны ажилтны нэр, гарын үсэг,
тэмдэг/...../
Танд баярлалаа

Төрийн банк

Огноо: 2023/04/21

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ

Харилцагчийн нэр: ##custName##

Журналын №: 851191230211

MN230034102700059970

ЖА***АН

Төлбөрийн мэдээлэл

Теллөр №: 6

№	Тайлант огноо	Татварын төрөл	Нэхэмжлэх, хөрөнгийн дугаар	Төрийн сангийн дансны данс, нэр	Дүн
1	2023 оны 2-р улирал	Газрын төлбөр-Дэд алба	1230130842968	100060300943 До.Да Газрын төлбөр	2,394,752.00
Нийт татварын дүн					2,394,752.00
Гүйлгээний шимтгэл					300.00

Нийт төлөх дүн: 2,395,052.00

ЖАРГАЛАН /...../
ДОНДОГДОРЖ...../

Төрийн банк .....
...../Салбар, тооцооны төв,
касс/
Банкны ажилтны нэр, гарын үсэг,
тэмдэг/...../
Танд баярлалаа

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ

Харилцагчийн нэр: ##custName##

Журналын №: 851191223866

MN230034102700059970

ЖА***АН

Төлбөрийн мэдээлэл

Теллөр №: 6

№	Тайлант огноо	Татварын төрөл	Нэхэмжлэх, хөрөнгийн дугаар	Төрийн сангийн дансны данс, нэр	Дүн
1	2023 оны 3-р улирал	Газрын төлбөр-Дэд алба	1230130844014	100060300943 До.Да Газрын төлбөр	2,394,752.00
Нийт татварын дүн					2,394,752.00
Гүйлгээний шимтгэл					300.00

Нийт төлөх дүн: 2,395,052.00

ЖАРГАЛАН /...../
ДОНДОГДОРЖ...../

Төрийн банк .....
...../Салбар, тооцооны төв,
касс/
Банкны ажилтны нэр, гарын үсэг,
тэмдэг/...../
Танд баярлалаа

Төрийн банк

Огноо: 2023/04/21

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ

Харилцагчийн нэр: ##custName##

Журналын №: 851191219914

MN230034102700059970

ЖА***АН

Төлбөрийн мэдээлэл

Теллөр №: 6

№	Тайлант огноо	Татварын төрөл	Нэхэмжлэх, хөрөнгийн дугаар	Төрийн сангийн дансны данс, нэр	Дүн
1	2023 оны 4-р улирал	Газрын төлбөр-Дэд алба	1230130845631	100060300943 До.Да Газрын төлбөр	2,394,752.00
Нийт татварын дүн					2,394,752.00
Гүйлгээний шимтгэл					300.00

Нийт төлөх дүн: 2,395,052.00

ЖАРГАЛАН /...../
ДОНДОГДОРЖ...../

Төрийн банк .....
...../Салбар, тооцооны төв,
касс/
Банкны ажилтны нэр, гарын үсэг,
тэмдэг/...../
Танд баярлалаа

Газрын төлбөрийн баримтууд

Төрийн банк Огноо: 2023/06/29

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ

Харилцагчийн нэр: ##custName##
 Регистрийн № ФД78111107 Журналын №: 858090847347
 MN230034102700059970 ЖА***АН
 Төлбөрийн мэдээлэл Теллер №: 6

№	Тайланг огноо	Татварын төрөл	Нэхэмжлэх, хөрөнгийн дугаар	Төрийн сангийн дансны данс, нэр	Дүн
1	2023 он	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2230602462146	100060300947 До.Да Хог хаягдлын хураамж	3,000,000.00
Нийт татварын дүн					3,000,000.00
Гүйлгээний шимтгэл					300.00

Нийт төлөх дүн: 3,000,300.00

ЖАРГАЛАН /..... Төрийн банк .....
 ДОНДОГДОРЖ ..... /..... /Салбар, тооцооны төв, касс/
 Банкны ажилтны нэр, гарын үсэг, тэмдэг/..... /
Танд баярлалаа

Хог хаягдлын төлбөрийн баримт

Төрийн банк Огноо: 2023/10/30

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ

Харилцагчийн нэр: Ачир Журналын №: 3737820
 Регистрийн дугаар: 0 Нэр: ЖА***АН
 Шилжүүлсэн дансны дугаар: MN230034102700059970 Теллер №: 6
 Төлбөрийн мэдээлэл

№	Тайланг огноо	Татварын төрөл	Нэхэмжлэх, хөрөнгийн дугаар	Төрийн сангийн дансны данс, нэр	Дүн
1	2023 он	Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ашигласан усны төлбөр	3231005191562	100060000944 До.Ус ашигласны төлбөр	47,644,974.00
Нийт татварын дүн					47,644,974.00
Гүйлгээний шимтгэл					300.00

Нийт төлөх дүн: 47,645,274.00

Данс эзэмшигч 1 нэр: Гарын үсэг..... Төрийн банк..... /Салбар, тооцооны төв, касс/
 Данс эзэмшигч 2 нэр: Гарын үсэг..... Банкны ажилтны нэр, гарын үсэг, тэмдэг/..... /
Танд баярлалаа

“Евро Ази Эко” ХХК-ийн мэргэжилтэн БОНБНУ-ний нэмэлт тодотголыг танилцуулж байгаа нь

ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг орон нутгийн захиргаанд хүргүүлэх, танилцуулах	“Ачир” ХХК	2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг боловсруулж Дорноговь аймгийн БОАЖГ-т хугацаанд нь хүргүүлэхээр ажиллаж байна.	100 %
2	Даланжаргалан сумын Элдэв багийн ард иргэдэд мэдээлэл хийх	“Ачир” ХХК	Элдэв багийн ИНХурлаар Үйлдвэрийн дарга Г.Бат-Очир, “Евро Ази Эко” ХХК-ийн мэргэжилтэнгүүд байгаль орчин, нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийж хэрэгжүүлсэн ажлын товч тайлан цаашид хийж хэрэгжүүлэх ажлуудын тухай мэдээллийг ард иргэдэд танилцуулсан.	100 %
3	Дорноговь аймгийн БОАЖГазар, УМГХДТСГЗахиргаанд усны тайлан хүргүүлэх	“Ачир” ХХК	“Ачир”ХХК-ийн 2023 оны ус ашиглалтын тайланг боловсруулж холбогдох төрийн байгууллагад танилцуулна.	100 %

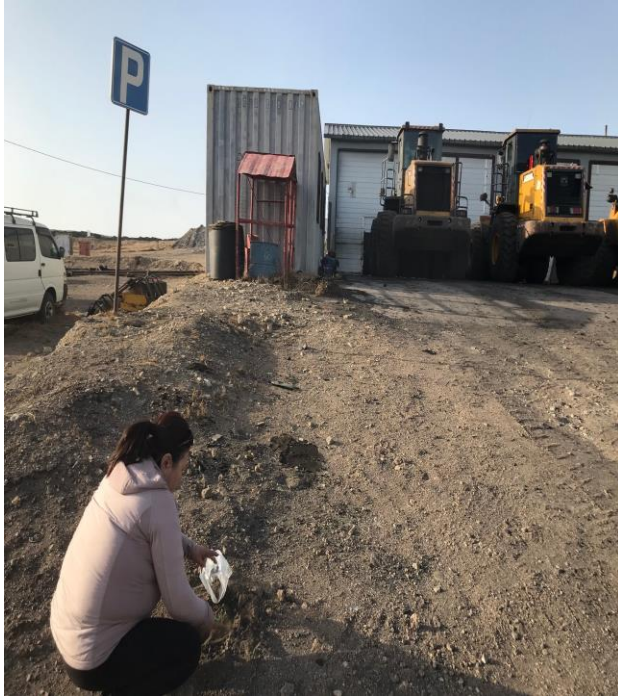

Элдэв багийн ИНХ-ын үеэр

ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Орчны хяналт шинжилгээний ажлын хүрээнд ЦУОШТөвийн харъяа Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лаборатори, Усны газрын лаборатори, Ханлаб лаборатори, Байгаль орчны судалгаа шинэилгээний төв ТӨҮГ зэрэг байгууллагуудтай хамтран ажиллав.

Дээж сорьцолт авах, хэмжилт хийж байгаа нь

Үнд ахуйн цэвэр бохир ус, технологийн усны шинжилгээний үр дүн

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР		ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ /Central inspection laboratory/		МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР			
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЛЭГЧЛЭГЧИ АГЕНТЛАГ УСНЫ ГАЗАР		ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС /Test result of accredited laboratory/		МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР			
Завчаагчийн нэр /Customer name/ "Ачир" ХХК		Дээжний хавт, байршил /Sample location/ Далаанжаргалан сум, Элдэв баг, Ахуйн цэвэр ус		Уст цэгийн төрөл /Type of water/ Гүний худаг			
Дээжний дугаар /Test number/ № 621				46°5'13.008"	108°56'9"731"		
Дээжний тоо, хэмжээ /Quantity of the sample/ 2.0л / 2.0L /	Дээж хүлээн авсан огноо /Date receipt/ 2023.05.25	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/ 2023.05.25-06.14	Хэвлэсэн огноо /Printed date/ 2023.06.15	Техникийн шаардлага /Technical requirements/ MNS 9900:2018			
Шинжилгээний аргын стандарт /Test method/ MNS ISO 11885:2011 ЛСР/							
№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/	№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/
1	Манган, (Mn) мг/л /Manganese Mn, mg/L /	<0.1	<0.005	11	Хөнгөнцагаан (Al) мг/л /Aluminum Al, mg/L /	<0.5	<0.001
2	Нихель, (Ni) мг/л /Nickel Ni, mg/L /	<0.02	<0.001	12	Лити, (Li) мг/л /Lithium Li, mg/L /	-	0.0035
3	Зэс, (Cu) мг/л /Copper, Cu, mg/L /	<2.0	<0.0031	13	Барий, (Ba) мг/л /Barium Ba, mg/L /	<0.7	<0.0073
4	Кадмий, (Cd) мг/л /Cadmium Cd, mg/L /	<0.003	<0.0024	14	Мөнгө, (Ag) мг/л /Silver S, mg/L /	<0.1	<0.004
5	Кобальт, (Co) мг/л /Cobalt Co, mg/L /	-	<0.0066	15	Бор, (B) мг/л /Bor B, mg/L /	<2.4	0.0007
6	Хар тугалга, Pb мг/л /Lead, Pb, mg/L /	<0.01	<0.0024	16	Галлий, (Ga) мг/л /Gallium Ga, mg/L /	-	<0.0044
7	Цайр, (Zn) мг/л /Zinc Zn, mg/L /	<5.0	<0.0086	17	Стронций, (Sr) мг/л /Strontium Sr, mg/L /	<2.0	0.0088
8	Нийт хром, (Cr) мг/л /Chromium Cr, mg/L /	<0.05	<0.0065	18	Инди, (In) мг/л /Indium In, mg/L /	-	<0.0035
9	Нийт төмөр, (Fe) мг/л /Iron Fe, mg/L /	<0.3	<0.0065	19	Таллий, (Tl) мг/л /Tallium Tl, mg/L /	-	<0.0011
10	Бисмут, (Bi) мг/л /Bismuth Bi, mg/L /	-	<0.0018	20	Ванади, (V) мг/л /Vanadium V, mg/L /	-	<0.005

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/ Химич /Chemist/ Н. Халиунаа / N.Khalunaa /N/

Хангасан /Approved/ Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/ Д.Мөнхзун / Munkhzul D MSc/

Хуудас/1

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР		ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ /Central inspection laboratory/		МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР			
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЛЭГЧЛЭГЧИ АГЕНТЛАГ УСНЫ ГАЗАР		ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС /Test result of accredited laboratory/		МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР			
Завчаагчийн нэр /Customer name/ "Ачир" ХХК		Дээжний хавт, байршил /Sample location/ Далаанжаргалан сум, Элдэв баг, Кельгийн гал тогооны цэвэршүүлсэн ундны ус		Уст цэгийн төрөл /Type of water/ Гүний худаг			
Дээжний дугаар /Test number/ № 620				46°5'12.704"	108°56'8"642"		
Дээжний тоо, хэмжээ /Quantity of the sample/ 2.0л / 2.0L /	Дээж хүлээн авсан огноо /Date receipt/ 2023.05.25	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/ 2023.05.25-06.14	Хэвлэсэн огноо /Printed date/ 2023.06.15	Техникийн шаардлага /Technical requirements/ MNS 9900:2018			
Шинжилгээний аргын стандарт /Test method/ MNS ISO 11885:2011 ЛСР/							
№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/	№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/
1	Манган, (Mn) мг/л /Manganese Mn, mg/L /	<0.1	<0.005	11	Хөнгөнцагаан (Al) мг/л /Aluminum Al, mg/L /	<0.5	0.0047
2	Нихель, (Ni) мг/л /Nickel Ni, mg/L /	<0.02	0.0085	12	Лити, (Li) мг/л /Lithium Li, mg/L /	-	0.0002
3	Зэс, (Cu) мг/л /Copper, Cu, mg/L /	<2.0	0.0086	13	Барий, (Ba) мг/л /Barium Ba, mg/L /	<0.7	0.0075
4	Кадмий, (Cd) мг/л /Cadmium Cd, mg/L /	<0.003	<0.0027	14	Мөнгө, (Ag) мг/л /Silver S, mg/L /	<0.1	<0.0043
5	Кобальт, (Co) мг/л /Cobalt Co, mg/L /	-	<0.0076	15	Бор, (B) мг/л /Bor B, mg/L /	<2.4	0.002
6	Хар тугалга, Pb мг/л /Lead, Pb, mg/L /	<0.01	<0.0063	16	Галлий, (Ga) мг/л /Gallium Ga, mg/L /	-	<0.0083
7	Цайр, (Zn) мг/л /Zinc Zn, mg/L /	<5.0	0.0097	17	Стронций, (Sr) мг/л /Strontium Sr, mg/L /	<2.0	0.0061
8	Нийт хром, (Cr) мг/л /Chromium Cr, mg/L /	<0.05	0.007	18	Инди, (In) мг/л /Indium In, mg/L /	-	<0.0062
9	Нийт төмөр, (Fe) мг/л /Iron Fe, mg/L /	<0.3	0.0071	19	Таллий, (Tl) мг/л /Tallium Tl, mg/L /	-	<0.0088
10	Бисмут, (Bi) мг/л /Bismuth Bi, mg/L /	-	<0.0078	20	Ванади, (V) мг/л /Vanadium V, mg/L /	-	<0.005

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/ Химич /Chemist/ Н. Халиунаа / N.Khalunaa /N/

Хангасан /Approved/ Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/ Д.Мөнхзун / Munkhzul D MSc/

Хуудас/1

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
Central inspection laboratory

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР / State Great Khural / УСЫН ГАЗАР / WATER

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС / Test result of accredited laboratory /

TL 092 MNS ISO 17025

Захлагачийн нэр / Customer name: "Ачир" ХХК
Шинжилгээний тодорхойлолт / Analysis type: Дээжний дугаар / Test number: Дэлгэцний хаг, байршил / Sample location: Уст цэгийн төрөл / Type of water: 46°N 12.704' Цэвэр усны химийн № 620 Даланжаргалан сум, Көвчлэн гол тогосны цэвэрлүүлсэн усны ус Гүний хугац: 46°5'12.704' 108°56'9.942'

Дээжний хэмжээ / Quantity of sample: 2.0л / 2.0l
Дээж хүлээн авсан өгнөө / Receiving date: 2023.05.25
Шинжилсэн өгнөө / Analyzing date: 2023.05.25-06.08
Хэвлэсэн өгнөө / Printed date: 2023.06.09
Техникийн шаардлага / Technical requirements: MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт / Parameters	Шинжилэх аргын стандарт / Test method	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ / Technical specification	Үр дүн / Test result
1	pH-Усны орчин / Hydrogen ions	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.32
2	Цэвэр усны дамжуулах чанар / Conductivity	MNS ISO 7888-1999	<1.0	0.06
3	Ерөнхий катуулаг / Total hardness, mg-eq/L	MNS ISO 6059-2005	<7.0	0.06
4	Кальций (Ca ²⁺) мкг/L	MNS 1097-1970	<100.0	0.40
5	Магний (Mg ²⁺) мкг/L	MNS 1097-1970	<30.0	0.48
6	Карбонат (CO ₃) мкг/L	MNS ISO 9963-1-2005	-	0.00
7	Хлорид (Cl ⁻) мкг/L	MNS ISO 9297-2005	<350.0	12.78
8	Гидрокарбонат (HCO ₃) мкг/L	MNS ISO 9963-1-2005	-	21.35
9	Нитрит (NO ₂) мкг/L	MNS 4431-2005	<1.0	0.00
10	Нитрат (NO ₃) мкг/L	MNS ISO 7890-3-2001	<50.0	0.59
11	Төмөр (Fe ³⁺) мкг/L	MNS 4430-2005	<0.3	0.01
12	Сульфат (SO ₄) мкг/L	MNS 5271-2011	<500.0	1.48
13	Хуримтлагдсан мкг/L	MNS 4423-1997	<1000.0	26.00
14	Натрийн-Калийн (Na ⁺ , K ⁺) мкг/L	MNS 1097-1970	<200	15.88
15	Аммоний (NH ₄) мкг/L	MNS 1097-1970	<1.5	0.16

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн / Test performed by: Хөх / Хөх / Ө.Энхбаяр / Enkhbayaral U /
Хянасан / Approved: Д.Мөнхзүл / Munkhzul D MNS / Хуудас / page: 1/1

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
Central inspection laboratory

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР / State Great Khural / УСЫН ГАЗАР / WATER

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС / Test result of accredited laboratory /

TL 092 MNS ISO 17025

Захлагачийн нэр / Customer name: "Ачир" ХХК
Шинжилгээний тодорхойлолт / Analysis type: Дээжний дугаар / Test number: Дэлгэцний хаг, байршил / Sample location: Уст цэгийн төрөл / Type of water: 46°N 13.009' Цэвэр усны химийн № 621 Ахуйн цэвэр ус (Гүний худалд) Гүний хугац: 46°5'13.009' 108°56'9.731'

Дээжний хэмжээ / Quantity of sample: 2.0л / 2.0l
Дээж хүлээн авсан өгнөө / Receiving date: 2023.05.25
Шинжилсэн өгнөө / Analyzing date: 2023.05.25-06.08
Хэвлэсэн өгнөө / Printed date: 2023.06.09
Техникийн шаардлага / Technical requirements: MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт / Parameters	Шинжилэх аргын стандарт / Test method	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ / Technical specification	Үр дүн / Test result
1	pH-Усны орчин / Hydrogen ions	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.74
2	Цэвэр усны дамжуулах чанар / Conductivity	MNS ISO 7888-1999	<1.0	1.85
3	Ерөнхий катуулаг / Total hardness, mg-eq/L	MNS ISO 6059-2005	<7.0	11.40
4	Кальций (Ca ²⁺) мкг/L	MNS 1097-1970	<100.0	76.15
5	Магний (Mg ²⁺) мкг/L	MNS 1097-1970	<30.0	92.42
6	Карбонат (CO ₃) мкг/L	MNS ISO 9963-1-2005	-	0.00
7	Хлорид (Cl ⁻) мкг/L	MNS ISO 9297-2005	<350.0	141.80
8	Гидрокарбонат (HCO ₃) мкг/L	MNS ISO 9963-1-2005	-	573.40
9	Нитрит (NO ₂) мкг/L	MNS 4431-2005	<1.0	0.00
10	Нитрат (NO ₃) мкг/L	MNS ISO 7890-3-2001	<50.0	1.20
11	Төмөр (Fe ³⁺) мкг/L	MNS 4430-2005	<0.3	0.08
12	Сульфат (SO ₄) мкг/L	MNS 5271-2011	<500.0	247.71
13	Хуримтлагдсан мкг/L	MNS 4423-1997	<1000.0	1028.00
14	Натрийн-Калийн (Na ⁺ , K ⁺) мкг/L	MNS 1097-1970	<200	165.10
15	Аммоний (NH ₄) мкг/L	MNS 1097-1970	<1.5	0.16

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн / Test performed by: Хөх / Хөх / Ө.Энхбаяр / Enkhbayaral U /
Хянасан / Approved: Д.Мөнхзүл / Munkhzul D MNS / Хуудас / page: 1/1

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
Central inspection laboratory

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР / State Great Khural / УСЫН ГАЗАР / WATER

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС / Test result of accredited laboratory /

TL 092 MNS ISO 17025

Захлагачийн нэр / Customer name: "Ачир" ХХК
Шинжилгээний тодорхойлолт / Analysis type: Дээжний дугаар / Test number: Дэлгэцний хаг, байршил / Sample location: Уст цэгийн төрөл / Type of water: 46°N 38 108' Цэвэр усны химийн № 618 Даланжаргалан сум, Элдэв баг, Малчин Чинзоргийн хуудас Гүний хугац: 46°4'38 108' 108°57'14 825'

Дээжний хэмжээ / Quantity of sample: 2.0л / 2.0l
Дээж хүлээн авсан өгнөө / Receiving date: 2023.05.25
Шинжилсэн өгнөө / Analyzing date: 2023.05.25-06.14
Хэвлэсэн өгнөө / Printed date: 2023.06.15
Техникийн шаардлага / Technical requirements: MNS 0900:2018
Шинжилгээний аргын стандарт / Test method: MNS ISO 11885:2011 /ICP/

№	Үзүүлэлт / Parameters	ЗДХ / Technical specification	Үр дүн / Test result	№	Үзүүлэлт / Parameters	ЗДХ / Technical specification	Үр дүн / Test result
1	Манган (Mn) мкг/L	<0.1	<0.005	11	Хөнгөнцагаан (Al) мкг/L	<0.5	<0.0037
2	Никель (Ni) мкг/L	<0.02	<0.0099	12	Литий (Li) мкг/L	-	<0.0056
3	Зэс (Cu) мкг/L	<2.0	<0.0025	13	Барий (Ba) мкг/L	<0.7	<0.0067
4	Кадмийн (Cd) мкг/L	<0.003	<0.0022	14	Мөнгө (Ag) мкг/L	<0.1	<0.0036
5	Кобальт (Co) мкг/L	-	<0.0058	15	Вольфрам (W) мкг/L	<2.4	0.0119
6	Хар тугалга (Pb) мкг/L	<0.01	<0.0099	16	Галлий (Ga) мкг/L	-	<0.0026
7	Цэвр (Zn) мкг/L	<5.0	0.0071	17	Стронций (Sr) мкг/L	<2.0	0.0263
8	Нийт хром (Cr) мкг/L	<0.05	<0.0059	18	Индий (In) мкг/L	-	<0.0007
9	Нийт тусар (Fe) мкг/L	<0.3	<0.0052	19	Таллий (Tl) мкг/L	-	<0.0057
10	Бисмут (Bi) мкг/L	-	<0.0078	20	Ванадий (V) мкг/L	-	<0.005

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн / Test performed by: Хөх / Хөх / Н.Халуун / Khaluuna N /
Хянасан / Approved: Д.Мөнхзүл / Munkhzul D MNS / Хуудас / page: 1/1

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
Central inspection laboratory

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР / State Great Khural / УСЫН ГАЗАР / WATER

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС / Test result of accredited laboratory /

TL 092 MNS ISO 17025

Захлагачийн нэр / Customer name: "Ачир" ХХК
Шинжилгээний тодорхойлолт / Analysis type: Дээжний дугаар / Test number: Дэлгэцний хаг, байршил / Sample location: Уст цэгийн төрөл / Type of water: 46°N 38 108' Цэвэр усны химийн № 618 Даланжаргалан сум, Элдэв баг, Малчин Чинзоргийн хуудас Гүний хугац: 46°4'38 108' 108°57'14 825'

Дээжний хэмжээ / Quantity of sample: 2.0л / 2.0l
Дээж хүлээн авсан өгнөө / Receiving date: 2023.05.25
Шинжилсэн өгнөө / Analyzing date: 2023.05.25-06.08
Хэвлэсэн өгнөө / Printed date: 2023.06.09
Техникийн шаардлага / Technical requirements: MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт / Parameters	Шинжилэх аргын стандарт / Test method	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ / Technical specification	Үр дүн / Test result
1	pH-Усны орчин / Hydrogen ions	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.35
2	Цэвэр усны дамжуулах чанар / Conductivity	MNS ISO 7888-1999	<1.0	5.78
3	Ерөнхий катуулаг / Total hardness, mg-eq/L	MNS ISO 6059-2005	<7.0	21.60
4	Кальций (Ca ²⁺) мкг/L	MNS 1097-1970	<100.0	96.19
5	Магний (Mg ²⁺) мкг/L	MNS 1097-1970	<30.0	204.30
6	Карбонат (CO ₃) мкг/L	MNS ISO 9963-1-2005	-	0.00
7	Хлорид (Cl ⁻) мкг/L	MNS ISO 9297-2005	<350.0	765.72
8	Гидрокарбонат (HCO ₃) мкг/L	MNS ISO 9963-1-2005	-	884.50
9	Нитрит (NO ₂) мкг/L	MNS 4431-2005	<1.0	0.17
10	Нитрат (NO ₃) мкг/L	MNS ISO 7890-3-2001	<50.0	158.00
11	Төмөр (Fe ³⁺) мкг/L	MNS 4430-2005	<0.3	0.14
12	Сульфат (SO ₄) мкг/L	MNS 5271-2011	<500.0	945.58
13	Хуримтлагдсан мкг/L	MNS 4423-1997	<1000.0	4214.00
14	Натрийн-Калийн (Na ⁺ , K ⁺) мкг/L	MNS 1097-1970	<200	845.20
15	Аммоний (NH ₄) мкг/L	MNS 1097-1970	<1.5	0.29

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн / Test performed by: Хөх / Хөх / Ө.Энхбаяр / Enkhbayaral U /
Хянасан / Approved: Д.Мөнхзүл / Munkhzul D MNS / Хуудас / page: 1/1

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/Test result of accredited laboratory/

TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр /Customer name/: “Ачир” ХХК

Дээжний дугаар /Sample number/	Дээжний хааг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/
№ 619	Даланжаргалан сум, Эрдэв баг, Кемпийн үнд ахуйн бохир ус	Бохир ус 46°5'12.643" 108°56'8.744"

Дээжний тоо, хэмжээ /Quantity of the sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
2.0л / 2.0L /	2023.05.25	2023.05.25-06.08	2023.06.09	MNS 4943:2015

№	Үзүүлэлт /Parameter/	Шинжилсэн аргын стандарт /Test method/	Өвчлөгөөрх дээж хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн /Test result/
1	pH-Усны орчим /Hydrogen ions, mg/l/	MNS ISO 10523:2001	6.0-9.0	7.15
2	Аммоний (NH ⁴⁺) мг/л /Ammonia, mg/l/	MNS ISO 4428:1997	-	32.24
3	Хлорид, Cl мг/л /Chloride, Cl, mg/l/	MNS ISO 9297:2007	-	219.79
4	Сульфат (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate, mg/l/	MNS ISO 6271:2011	-	359.08
5	Умбыур бодис, мг/л /TSS, mg/l/	MNS ISO 11923:2001	<30.0	1079.00
6	Жамбын харгалзат хүчтөрөгч /COD, мг/л /COD, mg/l/	XTP-CA3-4/02	<50.0	983.00
7	Биохимийн харгалзат хүчтөрөгч /BOD ₅ , мг/л /BOD ₅ , mg/l/	XTP-CA3-4/01	<20.0	370.38
8	Нитрат (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate, mg/l/	MNS ISO 4431:2005	-	0.09
9	Нитрит (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite, mg/l/	MNS ISO 7890-3:2001	-	0.87
10	Галлийн бүтээн эмгэг төрөгч /ml-t	MNS 5668:2006	нэрлэгүй	Илэрсэн

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/ : Хими /Chemist/ Н. Халиунова /N. Khatunova N/

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/ : Микробиолог /Microbiologist/ Г. Наранболонго /Naranbolongo G/

Хянасан /Approved/ : Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/ Д.Мөнхзүл /Munkhzul D MSc/

Хуудас/1/

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/Test result of accredited laboratory/

TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр /Customer name/: “Ачир” ХХК

Дээжний дугаар /Sample number/	Дээжний хааг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/
№ 619	Даланжаргалан сум, Эрдэв баг, Кемпийн үнд ахуйн бохир ус	Бохир ус 46°5'12.643" 108°56'8.744"

Дээжний тоо, хэмжээ /Quantity of the sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Date received/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
2.0л / 2.0L /	2023.05.25	2023.05.25-06.14	2023.06.15	MNS 4943:2015

№	Үзүүлэлт /Parameter/	ЗДХ /Technical specification mg/l/	Үр дүн /Test result/	№	Үзүүлэлт /Parameter/	ЗДХ /Technical specification mg/l/	Үр дүн /Test result/
1	Манган, (Mn) мг/л /Manganese, Mn, mg/l/	<0.5	<0.005	11	Хөнгөнцагаан, (Al), мг/л /Aluminium, Al, mg/l/	<0.5	<0.0051
2	Никель, (Ni) мг/л /Nickel, Ni, mg/l/	<0.2	<0.0071	12	Лити, (Li) мг/л /Lithium, Li, mg/l/	-	<0.002
3	Зэс, (Cu) мг/л /Copper, Cu, mg/l/	<1.0	0.0036	13	Барь, (Ba) мг/л /Barium, Ba, mg/l/	<1.5	<0.0065
4	Кадмий, (Cd) мг/л /Cadmium, Cd, mg/l/	<0.03	<0.0015	14	Мөнгө, (Ag) мг/л /Silver, S, mg/l/	-	<0.0035
5	Кобальт, (Co) мг/л /Cobalt, Co, mg/l/	<0.02	<0.0063	15	Бор, (B) мг/л /Bor, B, mg/l/	<0.5	0.0066
6	Хар тугага, Pb мг/л /Lead, Pb, mg/l/	<0.1	<0.0021	16	Галлий, (Ga) мг/л /Gallium, Ga, mg/l/	-	<0.0038
7	Цайр, (Zn) мг/л /Zinc, Zn, mg/l/	<3.0	0.0074	17	Стронци, (Sr) мг/л /Strontium, Sr, mg/l/	<2.0	0.0011
8	Нийт хром, (Cr) мг/л /Chromium, Cr, mg/l/	<0.3	<0.0056	18	Индий, (In) мг/л /Indium, In, mg/l/	-	<0.0025
9	Нийт төмөр, (Fe) мг/л /Iron, Fe, mg/l/	<1.0	0.006	19	Талий, (Tl) мг/л /Thallium, Tl, mg/l/	-	<0.0035
10	Бисмут, (Bi) мг/л /Bismuth, Bi, mg/l/	<0.001	<0.0012	20	Ванади, (V) мг/л /Vanadium, V, mg/l/	<0.1	<0.005

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/ : Хими /Chemist/ Н. Халиунова /N. Khatunova N/

Хянасан /Approved/ : Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/ Д.Мөнхзүл /Munkhzul D MSc/

Хуудас/1/

ХАНЛАБ ХХК
Улаанбаатар хот, Хан-Уул зүүрэг, 17 р хороо, Богд Жавзлингийн
буудал 34/6 тусгай, Хан Уулын компанины байр
Утас: 70109988, 99995316
http://www.khanlab.mn

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

ЗАХИАЛГА №: МБ 2023/355
ДЭЭЖИЙН ТӨРӨЛ, ТОО, УС, I

ДЭЭЖИЙН ДУГААР, Ус
ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР, D-1352
ДЭЭЖИЙН ХЭМЖЭЭ, мкг 500

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	СТАНДАРТ АРГА	НЭГЖ	ЗӨВШӨӨРӨГӨН ДЭХ ДЭЭЖ ХЭМЖЭЭ MNS 9909:2018	ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН
1	Бактерийн өрсөлийн тоо	MNS ISO 6222:1998	1 нэг-д	100	13
2	Халуун усны гэдсний бүтээн эмгэг төрөгч	MNS ISO 9308-1:1998	100 нэг-д	нэрлэгүй	нэрлэгүй
3	Колонийн гэдсний бүтээн эмгэг төрөгч	MNS ISO 9308-1:1998	100 нэг-д	нэрлэгүй	нэрлэгүй
4	Гэдсний бүтээн эмгэг төрөгч нэг	MNS ISO 19250:2017	25 нэг-д	нэрлэгүй	нэрлэгүй
5	Staphylococcus aureus	MNS ISO 6461-2:1998	100 нэг-д	нэрлэгүй	нэрлэгүй

Шинжилсэн огноо: 2023.09.12
Хуудасны тоо: 1

Хянасан инженер: Д.Пүрэвжаргал

Хуудас 1-1

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингэлтэй өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohtd@gnail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023 / Б-47-48

Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаг, утас : “Ачир” ХХК

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхичиг, БОХЗТЛ

Сорьцны тоо, төрөл : 2, Бохир ус

Сорьц авсан огноо : 2023.05.06

Сорьцны тодорхойлолт : Бохир усны сорьц

Шинжилгээний аргын стандарт : MNS ISO 10523:2001, MNS 6836:2020
MNS ISO 6060:2001, MNS ISO 7150-1:2006
MNS 4431:2005, MNS ISO 7890-3:2001
MNS ISO 6878:2001

Шинжилсэн огноо : 2023.05.07-2023.05.23

Хуудасны тоо : 1 / 1

Үр дүн : 2

Сорьцны авсан цэг	pH	Ж/Б мг/л	XXX мг/л	NH ₄ -N мг/л	NO ₂ -N мг/л	NO ₃ -N мг/л	N _{өд} мг/л	P _{өд} мг/л
Дорноговь аймэг Даланжаргалан сум Нүүрс угаах үйлдвэрийн бохир	6.84	28.4	144	1.32	0.011	0.24	1.57	0.023
Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэр ахуйн бохир	6.95	91.0	776	8.53	0.087	0.32	8.94	0.525
MNS 4943:2015	6-9	30	50	-	-	-	16	1.5

Шинжилгээ хийсэн инженер: Ц.Мийдуу
Шалгасан инженер: С.Отгонжаргал
Хянаж баталгаажуулсан инженер: Б.Алтантуяа

Хуудасны тоо: 1 / 1

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
 Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
 E-mail: bobstli@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/ Ц-56-57
 Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Ачир” ХХК
 Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшиг, БОХЗТЛ
 Сорьцны тоо, төрөл : 1, ус
 Сорьцыг авсан огноо : 2023.05.06
 Сорьцны тодорхойлолт : Усны сорьц
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS ISO 10623:2001, MNS ISO 7888:1999,
 MNS 6271:2011, MNS 4424:2005
 MNS 1097:1976, MNS 6832:2020

Шинжилсэн огноо : 2023.05.07-2023.05.23
 Хуудасны тоо : 2 /2
 Үр дүн : 2

Сорьцны нэр	pH	EC мкс/см	SO ₄ мг/л	Cl мг/л	Ca мг/л	Mg мг/л	Na+K мг/л	HCO ₃ мг/л	Эрд мг/л	Хат мг-экв/л
Дорноговь аймаг Даланзадгал сум Элдэв баг Ундны цэвэршүүлсэн ус	7.03	62.8	6.09	10.3	1.2	0.7	16.5	21.9	56.7	0.12
Худгийн ус (Технологид хэрэглэдэг)	8.23	1293	340	120	79.9	67.0	202	433	1242	9.50
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	500	350	100	30	-	-	-	7.0

Тайлбар: EC - цэврийн дамжуулах чанар, Хат-Хатуулаг, Эрд-Эрдэмт

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер: Ц.Мийдүв
 Шалгасан инженер: С.Отгонжаргал
 Хянаж баталгаажуулсан инженер: Б.Алтантуяа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
 Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
 Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
 E-mail: bobstli@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/ Ц-56-57
 Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Ачир” ХХК
 Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшиг, БОХЗТЛ
 Сорьцны тоо, төрөл : 1, ус
 Сорьцыг авсан огноо : 2023.05.06
 Сорьцны тодорхойлолт : Усны сорьц
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS ISO 6836:2020, MNS ISO 8487:1999,
 MNS ISO 7150-1:2006, MNS 4431:2005
 MNS 7890-3:2001, MNS ISO 6878:2001
 MNS 4430:2006, MNS 6272: 2011

Шинжилсэн огноо : 2023.05.07-2023.05.23
 Хуудасны тоо : 1 /2
 Үр дүн : 2

Сорьцны нэр	Ж/Б мг/л	ПНЧ мг/л	NH ₄ мг/л	NO ₂ мг/л	NO ₃ мг/л	PO ₄ мг/л	Fe мг/л	F мг/л
Дорноговь аймаг Даланзадгал сум Элдэв баг Ундны цэвэршүүлсэн ус	1.2	0.4	0.01	илр	0.75	илр	илр	0.07
Худгийн ус (Технологид хэрэглэдэг)	1.0	1.2	0.06	0.006	1.46	илр	илр	1.99
MNS 0900:2018	-	-	1.5	1.0	50	3.5	0.3	0.7-1.5

Тайлбар: Ж/Б-Жинлэгдэц бодис, ПНЧ-Нарангааны Ислэгдэ Чанар, NH₄-Нитроген

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер: Ц.Мийдүв
 Шалгасан инженер: С.Отгонжаргал
 Хянаж баталгаажуулсан инженер: Б.Алтантуяа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
 Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Тоос тоосонцор, агаарын чанар, дуу чимээний хэмжилтийн үр дүн

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
 Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
 E-mail: bobstli@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/А-88
 Дээжиг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Ачир” ХХК
 Дээжиг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшиг агаарын хэсэг
 Дээжигн тоо, төрөл : 1 тоос,тоосонцор
 Сорьцны тоо, төрөл : 2023.05.06-07
 Сорьцыг авсан огноо : 2023.05.06-07
 Дээжигн тодорхойлолт : Дорноговь аймаг Даланзадгал сум Элдэв баг Нүдс угааж байгуулах үйлдвэр

Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ А07-2016
 Шинжилсэн огноо : 2023.05.08
 Хуудасны тоо : 2/2
 Үр дүн :

№	Сорьц авсан цаг	Сорьц авсан өдөр	PM2.5	PM10	TSP
1	Ажилчдын өмт орчим	1/06-07	0.055	0.062	0.070
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (хонгион хэмжилт)			0.050	0.100	0.150

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер: С.Оюунтуяа
 Хянаж баталгаажуулсан: Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга Б.Бархсарчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
 Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
 Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
 E-mail: bobstli@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/А-264
 Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Ачир” ХХК
 Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшиг агаарын хэсэг
 Сорьцны тоо, төрөл : 1 тоос,тоосонцор
 Сорьцыг авсан огноо : 2023.09.18-19
 Сорьцны тодорхойлолт : Дорноговь аймаг Даланзадгал сум Элдэв баг нүүрсний уурхай

Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ А07-2016
 Шинжилсэн огноо : 2023.09.21
 Хуудасны тоо : 2/2
 Үр дүн :

№	Сорьц авсан цаг	Сорьц авсан өдөр	PM2.5	PM10	TSP
1	Ажилчдын өмт орчим	18/18-19	0.069	0.075	0.090
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (хонгион хэмжилт)			0.050	0.100	0.150

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер: С.Оюунтуяа
 Хянаж баталгаажуулсан: Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга Б.Бархсарчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
 Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ УЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чэнгисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bobht@gmail.com
СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/А-264
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Ачир" ХХК
Сорьцын авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Барсрагчаа
Сорьцын тоо, төрөл : 4 агаар, 4 дуу чимээ
Сорьц авсан огноо : 2023.09.18
Сорьцын тодорхойлолт : Дорноговь аймаг Даланзадгал сум Эндэв баг нүүрсний уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 17.2.5-12:2021, MNS 17.2-5-11:2021
Шинжилсэн огноо : MNS 5002:2000, САЭ А07:2016
Хуудасны тоо : 2023.09.21
Үр дүн : 1/1

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хууралг хий	Азотын давхар исэл		Нийт тоос /TSP/	Дуу чимээ
					мг/м³	дБА		
1	Нөлөөллийн бус	IX/18	16:45	0.013	0.014	0.070	30	
2	Ажилчдын кепт	IX/18	17:20	0.015	0.020	0.059	35	
3	Үйлдвэрийн саллин дотор	IX/18	17:45	0.018	0.018	0.202	45	
Агаарын чанарын төхөөрөмж өрнөхийн шаардлага MNS 4585-2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60	
4	Үйлдвэр дотор	IX/18	18:10	0.032	0.023	0.500	95	
Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд, Ахуйн байрны орчин, Эрүүл асуын шаардлага MNS 4990:2015				2	2	2	-	
Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд, Шугууны норм, Аюулгүй ажиллагааны өрнөхийн шаардлага MNS 5002:2000							85	

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер: Э.Оюунтуяа
Хянах баталгаажуулсан: Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга Б.Барсрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ УЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чэнгисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bobht@gmail.com
СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/А-88
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Ачир" ХХК
Сорьцын авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Барсрагчаа
Сорьцын тоо, төрөл : 4 агаар, 4 дуу чимээ
Сорьц авсан огноо : 2023.05.06
Сорьцын тодорхойлолт : Дорноговь аймаг Даланзадгал сум Эндэв баг Нүүрс угаах баяжуулах үйлдвэр
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 17.2.5.12:88, MNS 17.2.5.11:88, DUSTRAK8530
Шинжилсэн огноо : 2023.05.08
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хууралг хий	Азотын давхар исэл	Нийт Тоос /TSP/	Дуу чимээ
1	Ажилчдын кепт	VI/06	18:05	0.017	0.024	0.050	35
2	Үйлдвэрийн гадна орчим	VI/06	18:30	0.020	0.019	0.075	42
3	Нөлөөллийн бус орчим	VI/06	18:55	0.015	0.022	0.040	25
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60
4	Нүүрс угаах үйлдвэр дотор	VI/06	19:30	0.027	0.031	0.088	54
Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд, Ахуйн байрны орчин, Эрүүл асуын шаардлага MNS 4990:2015				2	2	2	-
Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд, Шугууны норм, Аюулгүй ажиллагааны өрнөхийн шаардлага MNS 5002:2000							85

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер: Э.Оюунтуяа
Хянах баталгаажуулсан: Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга Б.Барсрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

Нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэр орчмын хөрс, хаягдал лагийн шинжилгээний дүн

“ДЭЭЖ” ХӨРС СУДЛАЛ, УСНЫ СОРИЛТЫН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дээжний бүртгэлийн дугаар: 23/7-21/1908
Захиалагч: "Байгаль Орчин Судалгаа Шинжилгээний Газар"
Дээж авсан цэг: Дорноговь аймаг, Даланзадгал сум, ШТС, "Ачир" ХХК
Дээжний дугаар: 5-8
Холбоо барих дугаар: 99090728

Дээжний тодорхойлолт

Дээжний дугаар	Дээжний нэр	Хүлээн авсан тугава	Шинжилсэн тугава	Огноо
7-21/1908	Хөрс	2023.07.03	2023.07.21	2023.07.27

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжний дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
			1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
7-21/1908	MNS 6824:2020	0-30	22.9	49.8	14.1	8.3	4.1	2.8	13.2

Хөрсний химийн үндсэн уузалтууд

Дээжний дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦЦЧ, д/мл	Яллаг, %	CaCO ₃ , %	Солголт сууриуд, мг-экв/100г				Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г
								Ca ²⁺	Mg ²⁺	P ₂ O ₅	K ₂ O	
7-21/1908	MNS 3310:1991	0-30	8.27	0.13	0.183	0.85	-	7	3	0.1	13	

Жич: Энэүү шинжилгээний хариу нь тухайн цагийн дээжийн сорьцод хямаарах ба хувиан ошууллааг хориглоно.

Сорилтын гүйцэтгэсэн: Шинжээч Г.Судмаа
Хянах баталгаажуулсан: Лабораторийн ажилчч Д.Золзаяа, М.Sc

“ДЭЭЖ” ХӨРС СУДЛАЛ, УСНЫ СОРИЛТЫН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дээжний бүртгэлийн дугаар: 23/7-21/1907
Захиалагч: "Байгаль Орчин Судалгаа Шинжилгээний Газар"
Дээж авсан цэг: Дорноговь аймаг, Даланзадгал сум, Эрүүл газар, "Ачир" ХХК
Дээжний дугаар: 5-8
Холбоо барих дугаар: 99090728

Дээжний тодорхойлолт

Дээжний дугаар	Дээжний нэр	Хүлээн авсан тугава	Шинжилсэн тугава	Огноо
7-21/1907	Хөрс	2023.07.03	2023.07.21	2023.07.27

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжний дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
			1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
7-21/1907	MNS 6824:2020	0-30	23.1	50.4	13.8	5.9	3.7	3.1	12.7

Хөрсний химийн үндсэн уузалтууд

Дээжний дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦЦЧ, д/мл	Яллаг, %	CaCO ₃ , %	Солголт сууриуд, мг-экв/100г				Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г
								Ca ²⁺	Mg ²⁺	P ₂ O ₅	K ₂ O	
7-21/1907	MNS 3310:1991	0-30	8.19	0.15	0.167	0.67	-	8	5	0.2	15	

Жич: Энэүү шинжилгээний хариу нь тухайн цагийн дээжийн сорьцод хямаарах ба хувиан ошууллааг хориглоно.

Сорилтын гүйцэтгэсэн: Шинжээч Г.Судмаа
Хянах баталгаажуулсан: Лабораторийн ажилчч Д.Золзаяа, М.Sc

“ДЭЭЖ” ХӨРС СУДЛАЛ, УСНЫ СОРИЛТЫН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дээжийн бүртгэлийн дугаар: 23/7-21/1904
 Захиалагч: “Байгаль Орчин Судалгаа Шинжилгээний Газар”
 Дээж авсан цэг: Дорноговь аймаг, Далайжаргалан сум, Засварын төв, “Ачир” ХХК
 Дээжийн дугаар: 5-4
 Холбоо барих дугаар: 99090728

Дээжийн дугаар	Дээжийн нэр	Хүлээн авсан хугацаа	Шинжилсэн хугацаа	Олгоон Огноо
7-21/1904	Хөрс	2023.07.03	2023.07.21	2023.07.27

I. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм							
			1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01	
7-21/1904	MNS 6824:2020	0-30	31.3	35.7	19.8	6.3	4.7	2.2	13.2	

II. Хөрсний химийн үндсэн зууламтууд

Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	рН	Давс, %	ЦДЧ, да/т	Яламар, %	Солбицол суурьд, мг-экв/100г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г		
							Ca ²⁺	Mg ²⁺	P ₂ O ₅	K ₂ O	
7-21/1904	MNS 3310:1991	0-30	8.85	1.25	0.308	1.08	-	6	2	0.1	14

Жиж: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цагийн дээжийн сорьцод хамрах ба хүлээн олшруулахыг хариулна.

Сорилтыг гүйцэтгэсэн Шинжээч: Г.Сүдамба
 Хянаж баталгаажуулсан Лабораторийн эрхлэгч: Д.Золзаяа, M.Sc

“ДЭЭЖ” ХӨРС СУДЛАЛ, УСНЫ СОРИЛТЫН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дээжийн бүртгэлийн дугаар: 23/7-21/1905
 Захиалагч: “Байгаль Орчин Судалгаа Шинжилгээний Газар”
 Дээж авсан цэг: Дорноговь аймаг, Далайжаргалан сум, Талдварийн уурхайн зуух, “Ачир” ХХК
 Дээжийн дугаар: 5-5
 Холбоо барих дугаар: 99090728

Дээжийн дугаар	Дээжийн нэр	Хүлээн авсан хугацаа	Шинжилсэн хугацаа	Олгоон Огноо
7-21/1905	Хөрс	2023.07.03	2023.07.21	2023.07.27

I. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм							
			1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01	
7-21/1905	MNS 6824:2020	0-30	21.3	17.2	40.9	9.5	6.9	4.2	20.8	

II. Хөрсний химийн үндсэн зууламтууд

Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	рН	Давс, %	ЦДЧ, да/т	Яламар, %	Солбицол суурьд, мг-экв/100г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г		
							Ca ²⁺	Mg ²⁺	P ₂ O ₅	K ₂ O	
7-21/1905	MNS 3310:1991	0-30	8.04	0.31	0.567	2.08	-	7	3	0.3	18

Жиж: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цагийн дээжийн сорьцод хамрах ба хүлээн олшруулахыг хариулна.

Сорилтыг гүйцэтгэсэн Шинжээч: Г.Сүдамба
 Хянаж баталгаажуулсан Лабораторийн эрхлэгч: Д.Золзаяа, M.Sc

“ДЭЭЖ” ХӨРС СУДЛАЛ, УСНЫ СОРИЛТЫН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дээжийн бүртгэлийн дугаар: 23/7-21/1906
 Захиалагч: “Байгаль Орчин Судалгаа Шинжилгээний Газар”
 Дээж авсан цэг: Дорноговь аймаг, Далайжаргалан сум, Көмөл, “Ачир” ХХК
 Дээжийн дугаар: 5-6
 Холбоо барих дугаар: 99090728

Дээжийн дугаар	Дээжийн нэр	Хүлээн авсан хугацаа	Шинжилсэн хугацаа	Олгоон Огноо
7-21/1906	Хөрс	2023.07.03	2023.07.21	2023.07.27

I. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм							
			1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01	
7-21/1906	MNS 6824:2020	0-30	33.9	40.1	15.1	6.3	2.9	1.7	10.8	

II. Хөрсний химийн үндсэн зууламтууд

Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	рН	Давс, %	ЦДЧ, да/т	Яламар, %	Солбицол суурьд, мг-экв/100г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г		
							Ca ²⁺	Mg ²⁺	P ₂ O ₅	K ₂ O	
7-21/1906	MNS 3310:1991	0-30	8.75	0.49	0.781	0.23	-	9	4	0.5	19

Жиж: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цагийн дээжийн сорьцод хамрах ба хүлээн олшруулахыг хариулна.

Сорилтыг гүйцэтгэсэн Шинжээч: Г.Сүдамба
 Хянаж баталгаажуулсан Лабораторийн эрхлэгч: Д.Золзаяа, M.Sc

“ДЭЭЖ” ХӨРС СУДЛАЛ, УСНЫ СОРИЛТЫН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дээжийн бүртгэлийн дугаар: 23/6-8/1405
 Захиалагч: “Байгаль Орчин Судалгаа Шинжилгээний Газар”
 Дээж авсан цэг: Дорноговь аймаг, Далайжаргалан сум, Хөлийн цэг, “Ачир” ХХК
 Газаруудын байршил: 108.93751, 46.08682
 Дээжийн дугаар: 5-7
 Холбоо барих дугаар: 99090728

Дээжийн дугаар	Дээжийн нэр	Хүлээн авсан хугацаа	Шинжилсэн хугацаа	Олгоон Огноо
6-8/1405	Хөрс	2023.06.08	2023.06.12	2023.06.14

I. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм							
			1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01	
6-8/1405	MNS 6824:2020	0-30	33.9	40.1	15.1	6.3	2.9	1.7	10.8	

II. Хөрсний химийн үндсэн зууламтууд

Дээжийн дугаар	Нөмчийн тоо	Газаруудын савханцрын титр (E Coli) MNS 5367:2004	Анаэробин (Cl.perfringens) MNS 6341:2012	Газаруудын бүтлийн эмгэг төрөгч нян (Salmonella spp) MNS 6341:2012			
					Шинжилгээний харуу	Шинжилгээний харуу	Бохирдлын зэрэг
6-8/1405	MNS 6341:2012	4.3*10 ⁸	0.001	3	0.01	2	Илрээгүй

Жиж: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цагийн дээжийн сорьцод хамрах ба хүлээн олшруулахыг хариулна.

Сорилтыг гүйцэтгэсэн Шинжээч: А.Номин, M.Sc
 Хянаж баталгаажуулсан Лабораторийн эрхлэгч: Д.Золзаяа, M.Sc

“ДЭЭЖ” ХӨРС СУДЛАЛ, УСНЫ СОРИЛТЫН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дээжийн бүртгэлийн дугаар: 23/7-21/1903
 Захиалагч: “Байгаль Орчин Судалгаа Шинжилгээний Газар”
 Дээж авсан цэг: Дорноговь аймаг, Даланжаргалан сум, Угаасан нүүрсний овоолго, “Ачир” ХХК
 Дээжийн дугаар: 5-3
 Холбоо барих дугаар: 99090728

Дээжийн тодорхойлолт				
Дээжийн дугаар	Дээжийн нэр	Хүлээн авсан тугаар	Шинжилсэн тугаар	Огноон Огноо
7-21/1903	Хөрс	2023.07.03	2023.07.21	2023.07.27

I. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн									
Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
			1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
7-21/1903	MNS 6824.2020	0-30	18.7	25.3	36.5	12.5	3.9	3.1	19.5

II. Хөрсний химийн үндсэн үзүүлэлтүүд											
Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦЦЧ, д/мг	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	Солгохор сууриуд, мг-экв/100г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ²⁺	Mg ²⁺		P ₂ O ₅
7-21/1903	MNS 3310.1991	0-30	8.05	0.12	0.294	1.52	-	7	1	0.2	15

Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжийн сорьцод ханаарах ба хувилган олшруулахыг хориглоно.

Сорилтыг гүйцэтгэсэн: Шинжээч Г.Сүдамаа
 Хөндөж баталгаажуулсан: Лабораторийн арилгач Д.Золзана, М.Sc

“ДЭЭЖ” ХӨРС СУДЛАЛ, УСНЫ СОРИЛТЫН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дээжийн бүртгэлийн дугаар: 23/7-21/1902
 Захиалагч: “Байгаль Орчин Судалгаа Шинжилгээний Газар”
 Дээж авсан цэг: Дорноговь аймаг, Даланжаргалан сум, Угаасан нүүрсний овоолго, “Ачир” ХХК
 Дээжийн дугаар: 5-2
 Холбоо барих дугаар: 99090728

Дээжийн тодорхойлолт				
Дээжийн дугаар	Дээжийн нэр	Хүлээн авсан тугаар	Шинжилсэн тугаар	Огноон Огноо
7-21/1902	Хөрс	2023.07.03	2023.07.21	2023.07.27

I. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн									
Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
			1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
7-21/1902	MNS 6824.2020	0-30	11.3	31.1	37.2	13.6	4.2	2.6	20.4

II. Хөрсний химийн үндсэн үзүүлэлтүүд											
Дээжийн дугаар	Шинжилгээний аргын стандарт	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦЦЧ, д/мг	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	Солгохор сууриуд, мг-экв/100г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ²⁺	Mg ²⁺		P ₂ O ₅
7-21/1902	MNS 3310.1991	0-30	8.53	0.24	0.364	1.16	-	6	2	0.1	11

Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжийн сорьцод ханаарах ба хувилган олшруулахыг хориглоно.

Сорилтыг гүйцэтгэсэн: Шинжээч Г.Сүдамаа
 Хөндөж баталгаажуулсан: Лабораторийн арилгач Д.Золзана, М.Sc

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингэлсний өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
 E-mail: bohotol@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/129-132
 Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хагас, утас : “Ачир” ХХК
 Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшигч агаарын хэсэг
 Дээжийн тоо, төрөл : 4, хөрсний сорьц
 Хүлээн авсан огноо : 2023.05.08
 Дээжийн тодорхойлолт : Дорноговь аймаг Даланжаргалан сум
 Элдэв баг
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 3310.1991
 Шинжилсэн огноо : 2023.05.12
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэг	Чийг %	pH	Ялзмаг %	Аммоны азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Засвар орчмоос	1.02	7.3	2.40	31.8	5.0	14.6	108.7
2	ШТС	1.01	7.6	0.40	21.3	6.8	71.3	53.2
3	Ажилчдын хөнд	1.01	7.5	0.32	19.8	6.5	14.4	61.8
4	Лайгын талбай	1.03	7.5	4.78	27.7	2.3	9.7	220.8

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн техникч : Н.Эрдэнэсүрэн
 Хөндөж баталгаажуулсан Байгаль Орчны Шинжилгээний хэлтсийн дарга Б.Бархсрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
 Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингэлсний өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
 E-mail: bohotol@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/ 129-132
 Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хагас, утас : “Ачир” ХХК
 Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшигч агаарын хэсэг
 Дээжийн тоо, төрөл : 4, хөрсний сорьц
 Хүлээн авсан огноо : 2023.05.08
 Дээжийн тодорхойлолт : Дорноговь аймаг Даланжаргалан сум
 Элдэв баг
 Шинжилгээний аргын стандарт : SAZ A01.2022
 Шинжилсэн огноо : 2023.05.10
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадмын (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Стронци (Sr)
1	Засвар орчмоос	0.5	19.6	<0.005	<0.005	92.9	28.8	207.3
2	ШТС	<0.005	20.4	<0.005	<0.005	29.9	29.6	216.2
3	Ажилчдын хөнд	<0.005	11.7	<0.005	<0.005	28.0	29.5	207.5
4	Лайгын талбай	<0.005	29.5	<0.005	<0.005	115.3	25.8	207.0
MNS 6850.2019 /ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер : Б.Даваасүрэн
 Хөндөж баталгаажуулсан Байгаль Орчны Шинжилгээний хэлтсийн дарга Б.Бархсрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
 Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
 БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
 17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
 Утас: 11-341818 И-мэйл: bobztl@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар см/№ : 2023/ 476-479
 Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Ачир” ХХК
 Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батжигжиг, агаарын хэсгийн техникч
 Сорьцын тоо, төрөл : 4, хэрсний сорьц
 Сорьц авсан огноо : 2023.09.13
 Сорьцын тодорхойлолт : Дорноговь аймаг –Даланжаргалан сум, Эгдээ баг, Нүүрс угаах үйлдвэр
 Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ А01:2022
 Шинжилсэн огноо : 2023.09.15
 Хуудасны тоо : 1/1

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадмий (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Стронци (Sr)
1	Ажилчдын кепт	0.2	7	<0.005	<0.005	43	30	223
2	Засвар	<0.005	17	<0.005	<0.005	137	29	190
3	Бутлуур	<0.005	21	<0.005	<0.005	167	26	228
4	Нөлөөллийн бүс	1	10	<0.005	<0.005	<0.005	28	224
MNS 5850:2019/ ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
 Хянаж баталгаажуулсан:

Инженер Б.Даваасүрэн
 Чанарын менежер инженер Б.Алтантува

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
 Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцрунд хүчинтэй.

Амьтны аймгийн судалгаа

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Тайлбар	Биелэлт
1	Нөлөөллийн бүсийн амьтны аймгийн төрөл зүйл, тоо хэмжээний судалгаа	“Ачир” ХХК	Ажилчдаас үйлдвэрийн бүсийн орчимд тааралдсан ан амьтдын талаарх судалгааг бүртгэн авч тайлан бичсэн.	100 %

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ

№	БОМТ-ний бүрэлдэхүүн хэсэг	Зардал
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	140.880.000
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	0
3	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө	3.495.000
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	0
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөө	0
4	Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	2.000.000
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1.180.000

6	Химийн бодисын эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	3.500.000
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	4.097.000
7	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	2.045.000
8	БОМТ-ний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	250.000
НИЙТ		157.447.000

ДУГНЭЛТ

“Ачир” ХХК нь Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын Элдэв багийн нутагт нүүрс угаан баяжуулах үйлдвэрлэл эрхэлж нийт 60 га газарт үйл ажиллагаа явуулдаг. “Алагтолгой” нэртэй нүүрсний бүлэг ордыг түшиглэн нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж экспортонд гаргах зорилготой.

2023 онд байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээний нийт зардалд 21.300.000 төгрөг ба төлөвлөсөн ба нийт 157.447.000 төгрөг зарцуулсан.

Төслийн байгаль орчинтой холбоотой зөвшөөрөл, бичиг баримтууд бүгд хуулийн хүрээнд хийгдсэн. Ямар нэгэн хуулийн зөрчилгүй.

2023 оны БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайланг боловсруулахдаа БОАЖСайдын А/618 тоот тушаалаар батлагдсан журмын дагуу боловсруулж ерөнхий мэдээллээс татгалзаж байгаль орчны чиглэлээр хийсэн ажлуудыг бодитой байлгах үүднээс холбогдох материалуудыг голдуу оруулсан.

Модны ургалтыг ирээдүйд сайн байлгах зорилгоор экскаватор түрээслэн модны нүх ухуулсан, тэжээлийн ургамал тарих зориулалттай трактор техник хэрэгсэл худалдан авсан, хаягдал нүүрсний талбайг багасгаж уурхайн ухаш руу зөөсөн зэрэгт ихэнх зардал орсон.

Мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтэн, шинжээч нартай хамтран ажилласнаар 2023 оны орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан бөгөөд хөрс, ус, агаарын хяналт шинжилгээг төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу хийж гүйцэтгэв.

Хувьд хяналт шинжилгээний цэгийг сонгохдоо үйлдвэр болон хотхоны байршил, салхины чиглэл болон хурд, ахуйн бохирын цэг, шатахуун түгээх цэг болон усны эх үүсвэрийн байршлыг харгалзан үзэж сонгосон.